

บทที่ 3

การกำหนดมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการป้องปราม การละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี

กรมทรัพย์สินทางปัญญาในฐานะองค์กรของรัฐที่กำกับดูแลการป้องปราม-
การละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดเกี่ยวกับอำนาจและ
หน้าที่ไว้มีแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เชื่อมโยงกับกระบวนการผลิต
ตั้งแต่มีการนำเข้าจนถึงการจำหน่าย รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่าง
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งองค์กรของรัฐ และเอกชน ตลอดจนการสร้างแรงจูงใจ
สนับสนุนให้มีการสืบหาแหล่งที่มาของการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี เพื่อให้
การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถป้องปรามกระบวนการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์-
ผลิตภัณฑ์ซีดี รวมทั้งเป็นการสร้างวินัยทางการค้าที่จะส่งผลให้เกิดความเป็นธรรมและ
เกิดประโยชน์แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีมาตรการ
ทางกฎหมายเป็นแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องปราม รวม 5 มาตรการ ได้แก่ มาตรการ
ควบคุมการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี มาตรการกำกับดูแลการผลิตซีดี มาตรการป้องปราม
การจำหน่ายสินค้าละเมิด มาตรการป้องปรามการนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิด และ
มาตรการให้เงินรางวัลและเงินสินบน

1. การจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญา

องค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อต้องการให้เป็นองค์กรกำกับดูแลการพัฒนาระบบ-
ทรัพย์สินทางปัญญาของไทย ซึ่งมีเรื่องการพัฒนาด้านลิขสิทธิ์รวมอยู่ด้วย เนื่องจาก
ความเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนถึงเวลาอันสมควรที่ประเทศไทย
ควรมีองค์กรของรัฐที่ต้องกำกับดูแลด้านลิขสิทธิ์ จึงให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็น

ผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมายในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ซึ่งจะมีความเกี่ยวข้องกับ การป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ที่ดีตามแนวทางการวิจัยฉบับนี้

1.1 ความเป็นมาการจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญา (Department of Intellectual Property)

แต่เดิมการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของประเทศไทย ตามกฎหมายว่าด้วย- ลิขสิทธิ์อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งขณะนั้น กฎหมายที่ใช้บังคับให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ต่อมา งานด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่นับวันจะยังมีบทบาทและทวีความสำคัญมากขึ้น ในระบบเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ และในภาวะการค้าเสรีของโลกเช่นปัจจุบัน การแข่งขันและการกีดกันทางการค้าทวีความรุนแรงมากขึ้น ประเทศมหาอำนาจได้นำ เรื่องทรัพย์สินทางปัญญามาเป็นเครื่องต่อรองในเวทีการค้าโลก กระทรวงพาณิชย์จึง เล็งเห็นความสำคัญและจำเป็นในการรวบรวมงานที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญา มารวมอยู่ด้วยกัน โดยได้นำงานด้านสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าที่อยู่ในความรับผิดชอบ ของกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และงานลิขสิทธิ์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ กรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มารวมกันในหน่วยงานเดียวกัน คือ กรมทรัพย์สิน- ทางปัญญา ซึ่งเป็นหน่วยงานใหม่ของกระทรวงพาณิชย์¹ สมควรจัดตั้งกรมทรัพย์สิน- ทางปัญญาขึ้นเพื่อทำหน้าที่และรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติงานตาม กฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ เครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงได้ตราพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นส่วนราชการหนึ่งภายใต้กระทรวง พาณิชย์ โดยมีผลใช้บังคับและเป็นการจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญา เริ่มตั้งแต่ววันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ทั้งนี้ บรรดาอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิหนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ

¹กรมทรัพย์สินทางปัญญา, กิจการกรมทรัพย์สินทางปัญญา [Online], available URL: <http://www.ipthailand.go.th/ipthailand/index.php>, 2554 (มกราคม, 9).

เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ไปเป็นของ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งบรรดาอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร- ส่วนราชการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ไปเป็นของกรมทรัพย์สิน- ทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ หรือของเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ก่อนมีการจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญา ลักษณะงานให้ความคุ้มครอง- ลิขสิทธิ์ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมศิลปากร แรกเริ่มเป็นงานด้านวิชาการ ต่อมา เมื่อวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2518 มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมศิลปากร ซึ่งได้ ปรับปรุงการบริหารงานกองคดีและประวัติศาสตร์ แบ่งออกเป็น 4 แผนก ประกอบด้วย แผนกวรรณคดี แผนกประวัติศาสตร์ แผนกวัฒนธรรมและจารีตประเพณี และ แผนกแปลและลิขสิทธิ์ ถือได้ว่าเป็นการกำหนดหน้าที่ด้านการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วย- ลิขสิทธิ์นอกเหนือจากงานด้านวิชาการ กล่าวคือมีหน้าที่ดำเนินงานคุ้มครองลิขสิทธิ์ วรรณกรรมและศิลปกรรม ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรม และศิลปกรรม ตามอนุสัญญาคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก เนื่องจากงานด้านลิขสิทธิ์นั้นเป็นเรื่องเกี่ยวพันกับกฎหมาย การติดต่อประสานงานต่าง ๆ ทำให้กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ต้องปรับหน่วยงานให้เหมาะสมกับการนี้ยิ่งขึ้น² ภายหลัง ในปี พ.ศ. 2531 จึงได้แบ่งส่วนราชการกองคดีและประวัติศาสตร์อีกครั้ง ได้แก่งานวรรณคดี งานประวัติศาสตร์ งานวัฒนธรรมและจารีตประเพณี งานแปลและเรียบเรียง และงานสารนิเทศลิขสิทธิ์ ก่อนจะมีการเปลี่ยนแปลงถ่ายโอนงานบางส่วนของกองวรรณคดี และประวัติศาสตร์ไปยังหน่วยงานอื่น ก็คือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ในปี พ.ศ. 2535 ตามที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของ กรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ ไปเป็นของกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2535 ได้กำหนดไว้

² สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์, ประวัติองค์กร [Online], available URL: <http://www.literatureandhistory.go.th/index.php?app=content&apptype=history>, 2554 (มกราคม, 9).

การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของเอกชนก็ตาม ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้ความคุ้มครองสิทธิของเอกชนที่อาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะที่เอกชนหรือประชาชนทั่วไปอาจถูกหวงกั้น หรือไม่สามารถเข้าใช้เพื่อการศึกษาจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แม้จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวโดยชอบธรรมก็ตาม แต่กรณีการกำหนดให้ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิของเอกชนที่รัฐสามารถใช้อำนาจเข้าแทรกแซง เพื่อช่วยบริหารจัดการการใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ย่อมถือได้ว่าการจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาคือเป็นการใช้อำนาจของรัฐเพื่อประสานประโยชน์ของเอกชนกับประโยชน์ของสาธารณะเข้าด้วยกันตามแนวคตินิติภูมิของหลักกฎหมายมหาชน และกฎหมายเพื่อการพัฒนา

1.2 ขอบเขตอำนาจและหน้าที่ในการกำกับดูแลให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ตั้งแต่จัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาจนถึงปัจจุบัน ในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์มิได้มีลักษณะเฉพาะงานด้านวิชาการ การติดต่อประสานงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งได้รับโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารมาจากกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากรเท่านั้น นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงงานด้านการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลไปในทิศทางเดียวกันกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลและใช้บังคับกฎหมายในการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ร่วมกันกับหน่วยงานอื่น

กรมทรัพย์สินทางปัญญามีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค้ใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งให้ความคุ้มครองปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแบบผังภูมิของวงจรรวม
กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กฎหมายว่าด้วยความลับทางการค้า
กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้า กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร
รวมทั้งกฎหมายว่าด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ซี้ดี และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2) ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

3) ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา
ตามความตกลงหรือความร่วมมือระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคี

4) ส่งเสริมการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ

5) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มี
ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้
เปลี่ยนแปลงไป

6) ดำเนินการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้สิทธิ
อย่างเป็นธรรม และสร้างวินัยทางการค้า

7) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์
ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์

8) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการอนุญาโตตุลาการด้านทรัพย์สิน
ทางปัญญา

9) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือ
ตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย”³

³ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์
พ.ศ. 2553, ข้อ 2.

2. การเป็นศูนย์ประสานการป้องปราม

ตามแผนปฏิบัติการของรัฐบาล

ตามแนวนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ชัดเจนในการดำเนินการปราบปราม การละเมิดลิขสิทธิ์ทุกเรื่องอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง คณะรัฐมนตรีจึงได้กำหนดนโยบาย ของรัฐบาล โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับดำเนินการ ปราบปรามอย่างเคร่งครัด โดยออกระเบียบของฝ่ายบริหาร เพื่อใช้บังคับกฎหมายที่ เกี่ยวข้องทุกฉบับอย่างเคร่งครัด และให้องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ ปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงกำหนดให้กรมทรัพย์สิน- ทางปัญญาเป็นศูนย์ประสานการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์กับองค์กรของรัฐที่ เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอำนาจและหน้าที่กำกับ ดูแล ตลอดจนจัดทำคู่มือ และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งมี ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536

การบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ของ ประเทศ ให้สอดคล้องกับแนวทางการทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไว้ โดยกำหนดให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการต่อไปนี้

1) เป็นศูนย์กลางประสานงานกับองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน วางระเบียบปฏิบัติและจัดทำคู่มือเพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ และนำผลการปฏิบัติงาน ไปประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างวินัยทางการค้าของ ผู้ประกอบธุรกิจด้านนี้ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์⁴

⁴ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ การป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536, ข้อ 7.

2) ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรายงานผู้รักษาราชการตามระเบียบนี้ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว⁵

การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นเรื่องสิทธิของเอกชนก็ตาม ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้ความคุ้มครองสิทธิของเอกชนที่อาจมีผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะที่เอกชนหรือประชาชนทั่วไปอาจถูกหวงกั้น หรือไม่สามารถเข้าใช้เพื่อการศึกษาจากเจ้าของลิขสิทธิ์ แม้จะมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวโดยชอบธรรมก็ตาม แต่กรณีการกำหนดให้ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิของเอกชนที่รัฐสามารถใช้อำนาจเข้าแทรกแซง เพื่อช่วยบริหารจัดการการใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ให้เกิดความเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ย่อมถือได้ว่าการจัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาขึ้นเป็นการใช้อำนาจของรัฐเพื่อประสานประโยชน์ของเอกชนกับประโยชน์ของสาธารณะเข้าด้วยกันตามแนวคิดทฤษฎีของหลักกฎหมายมหาชน และกฎหมายเพื่อการพัฒนา

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ เริ่มมีผลบังคับใช้ระเบียบนี้ นับแต่วันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ก่อนมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 แนวทางการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ จึงยังมิได้นำหลักการเรื่องวางแผนปฏิบัติงานเพื่อผลสัมฤทธิ์ หลักความคุ้มค่ากับต้นทุน ในดำเนินนโยบายขององค์กรของรัฐ และประโยชน์ที่เจ้าของลิขสิทธิ์ และสาธารณประโยชน์ควรจะได้รับมาเปรียบเทียบวิเคราะห์

ปัจจุบัน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ถูกยกเลิกโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2553 และมีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2553

⁵ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536, ข้อ 8

เป็นต้นมา เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีรูปแบบการละเมิดที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2553

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี⁶ มีผลบังคับใช้นับแต่วันที่ 1 กันยายน 2553 เป็นต้นมา แต่ยังมีได้ดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้วางแนวทางการปฏิบัติงานไว้ มีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ให้มีแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการว่าด้วยการประสานงานในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา หรือ คปป. ซึ่งกำหนดให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการ ในสังกัดกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ⁶ เพื่อกำหนดนโยบาย แผนแม่บท มาตรการที่เกี่ยวกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกันกับองค์กรของรัฐหน่วยงานอื่นที่มีการกำหนดให้เป็นคณะกรรมการ⁷ รวมทั้งวางแนวทางปฏิบัติ และประกาศกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

2) ระเบียบดังกล่าวกำหนดให้กรมทรัพย์สินทางปัญญานำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการแผนนโยบาย ซึ่งมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดีเกี่ยวกับการเป็นศูนย์กลางประสานงาน⁸ ที่สำคัญ ได้แก่

⁶ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2553, ข้อ 5.

⁷เรื่องเดียวกัน, ข้อ 10.

⁸เรื่องเดียวกัน, ข้อ 11.

(1) ประสานงานกับองค์กรของรัฐและเอกชน เพื่อรวบรวมและให้บริการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

(2) ประสานงานระหว่างองค์กรของรัฐกับภาคเอกชน และองค์กรของรัฐด้วยกัน เพื่อแก้ไขเรื่องร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

(3) ติดตามเร่งรัดการปฏิบัติการขององค์กรของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

(4) ประสานองค์กรของรัฐเพื่อจัดทำคู่มือปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ แล้วเสนอ คปป. เพื่อขอความเห็นชอบ

3. การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ด้านการ

ป้องปรามการละเมิดตามพระราช-

กฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ

บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ตั้งแต่จัดตั้งกรมทรัพย์สินทางปัญญาจนถึงปัจจุบัน ในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์มิได้มีลักษณะเฉพาะงานด้านวิชาการ การติดต่อประสานงานที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งได้รับโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารมาจากกองวรรณคดีและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากรเท่านั้น นอกจากนี้ ยังหมายรวมถึงงานด้านการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งเป็นภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลไปในทิศทางเดียวกันกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลและใช้บังคับกฎหมายในการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ร่วมกันกับหน่วยงานอื่น

ตามแนวความคิดหลักกฎหมายเพื่อการพัฒนาที่ได้กล่าวถึงการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องไปกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้การใช้อำนาจบริหารโดยองค์กรของรัฐบรรลุเป้าหมายในการบริหารราชการตามแนวทางการพัฒนาระบบ

ราชการไทย โดยแต่ละหน่วยงานของรัฐต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีกรอบการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางการพัฒนาประเทศ กรมทรัพย์สินทางปัญญาในฐานะองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกำกับดูแล จึงต้องกำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนางาน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 กำหนดไว้

3.1 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

กรมทรัพย์สินทางปัญญามีการจัดทำภารกิจต่าง ๆ ล่วงหน้าก่อนลงมือดำเนินงาน ณ ปัจจุบัน ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. 2553 ไว้ดังนี้ คือ

1) วิสัยทัศน์ คือ เป็นเลิศในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

2) พันธกิจ มี 4 ด้าน ได้แก่

(1) คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพ

(2) ปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นธรรม

(3) ส่งเสริมการสร้างสรรค์ และการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญา

ในเชิงพาณิชย์

(4) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านทรัพย์สินทางปัญญา

3) เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์

(1) เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

ก. เพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างทั่วถึงทั้งภายในและต่างประเทศ

ข. เพื่อลดปริมาณการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมและวินัยทางการค้าให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ค. เพื่อให้ประชาชนและผู้ประกอบการมีการสร้างสรรค์ผลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

(2) ยุทธศาสตร์

ก. พัฒนาระบบคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ข. ป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาและสร้างความเป็นธรรมและวินัยทางการค้า

ค. ส่งเสริมการสร้างสรรคและการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์

แผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกรมทรัพย์สินทางปัญญาข้างต้นนั้น กำหนดเพื่อให้มีความสอดคล้องตามหลักการที่กำหนดไว้ใน พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 คือ (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ และ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ⁹

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาดังกล่าว จึงเป็น การจัดทำภารกิจต่าง ๆ ล่วงหน้าก่อนลงมือดำเนินงาน ตามที่พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดไว้ แสดงให้เห็น ได้ชัดเจนว่า การดำเนินการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ ย่อมต้องเป็นไปขอบเขตของ กฎหมายที่ได้ให้อำนาจไว้ และการปฏิบัติการใด ๆ หรือการบังคับใช้กฎหมาย ย่อมต้อง สอดคล้องกับหลักการที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายปกครองให้อำนาจไว้ ทั้งนี้ ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้อง กับนโยบาย และทิศทางการพัฒนาประเทศย่อมดำเนินการตามกฎหมายที่มาจากหลัก-

⁹พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546, มาตรา 6.

กฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจ และหลักกฎหมายเพื่อการพัฒนาได้วางหลักเกณฑ์ไว้อีกชั้นหนึ่ง

ภารกิจของกรมทรัพย์สินทางปัญญาข้างต้นตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงอาจจำแนกออกเป็นการใช้อำนาจ และหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่ต้องดำเนินการในฐานะที่เป็นองค์กรของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์-ผลิตภัณฑ์ซีดีโดยตรง ดังนี้

3.2 อำนาจและหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย

3.2.1 อำนาจบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์

การดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการกระทำโดยมีกฎหมายให้อำนาจแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญาในฐานะองค์กรของรัฐบังคับใช้กฎหมายในกรณีที่มีอำนาจเหนือเอกชน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี ในสาระสำคัญต่อไปนี้

1) การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

“เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในอาคาร สถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าของบุคคลใดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือเข้าไปในยานพาหนะ เพื่อตรวจค้นสินค้า หรือตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้อกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(3) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้อภัยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าอภัยคำ สมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าว มีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร”¹⁰

การดำเนินการเพื่อบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์อย่างจริงจังและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายจำเป็นต้องมีเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจให้ใช้สิทธิแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ในการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา 66¹¹ จึงเป็นการบังคับใช้กฎหมายที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องอาศัยอำนาจของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจให้ใช้สิทธิแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ภายใต้การใช้สิทธิโดยความร่วมมือจากบุคคลเหล่านี้เป็นสำคัญ

กรณีการบังคับใช้กฎหมายตามมาตรา 67 ข้างต้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจให้ใช้สิทธิแทนเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นหลัก แม้ว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จะกำหนดบทบาทอำนาจให้แก่กรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญาก็ตาม การใช้อำนาจก็มิได้เป็นเอกเทศต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาเพียง ผู้เดียวแต่อย่างใด เนื่องจากเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นผู้ใช้อำนาจอนุญาต ขัดขวาง หรือหวงกั้นในลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินของตนแต่เพียงผู้เดียวตามแนวคิดการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ

¹⁰พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 67.

¹¹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 66.

2) การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 เป็นมาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี เนื่องจากการพัฒนาการของเทคโนโลยี สภาพสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และรูปแบบการกระทำละเมิดที่มีจาชัพ หรือผู้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์โดยใช้ผลิตภัณฑ์ซีดีเป็นสื่อในการบันทึกงานลิขสิทธิ์ประเภทต่าง ๆ มีวิธีการหลีกเลี่ยงไม่ให้องค์กรของรัฐ และพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ที่ใช้อยู่บังคับให้เป็นการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้

ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดี ได้แก่ แผ่นซีดี แผ่นวีซีดี แผ่นดีวีดี ที่กลายเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เพราะหาซื้อง่าย สะดวกในการใช้งานและใช้ประโยชน์ได้ในหลายกิจกรรม นอกจากนี้ วัฒนาการทางเทคโนโลยี และการแข่งขันแบบเสรี ทำให้มีอุปกรณ์ หรือเครื่องมือที่ใช้ประกอบการใช้งานผลิตภัณฑ์ซีดีในปัจจุบันมีราคาถูกลงมาก จึงทำให้ผลิตภัณฑ์ซีดีเป็นที่มาของรายได้สำหรับมิชญาชีพอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปรากฏตามข่าวหนังสือพิมพ์ และข้อเท็จจริงว่า มีการลักลอบนำเข้าผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ ภาพยนตร์ เพลง และซอฟต์แวร์ เป็นต้น จากประเทศมาเลเซีย รวมทั้งประเทศไทยมีโรงงานผลิตแผ่นซีดีทั้งถูกกฎหมาย และประเทศ-ไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (APEC) ซึ่งมีการกำหนดแนวทางแบบแผนการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดีร่วมกันในประเทศสมาชิก ไว้ใน “Effective Practices for Regulations Related to Optical Disc Production” เพื่อให้ตราบัญญัติว่าด้วยการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดีเป็นกฎหมายภายในต่อไป โดยมีการกำหนดมาตรการหลักในการควบคุมดูแล กำกับ การนำเข้าเครื่องจักร วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี โดยให้อำนาจแก่กรมทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 ดำเนินการ 4 มาตรการ คือ

(1) การกำกับดูแล และตรวจสอบโรงงาน หรือสถานที่ผลิต

ตามแบบแผนการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดีของในความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือเอเปค (APEC)

“Effective Practices for Regulations Related to Optical Disc Production” กำหนดให้ต้องใช้ระบบการขออนุญาต แต่ตามแนวความคิดของนักกฎหมายผู้ร่างกฎหมายว่าด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี เห็นว่าอาจกระทบถึงสิทธิเสรีภาพการประกอบกิจการ โดยเสรีของเอกชน จึงกำหนดให้เป็นเพียงการแจ้งตามกฎหมายเท่านั้น แต่ก็มีบทลงโทษทางอาญาเช่นกัน จึงตราข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้ง เพื่อกำกับดูแล ตรวจสอบโรงงานผลิต หรือสถานที่ผลิต ตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 ให้ ผู้จะทำการผลิตซึ่งหมายถึงโรงงานผลิตซีดี จะต้องแจ้งต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ให้อธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ แต่งตั้งให้มีอำนาจในการดำเนินการต่อไป

ก. เข้าไปในสถานที่ผลิตในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการผลิตของสถานที่ผลิตนั้น เพื่อตรวจสอบใบรับแจ้ง เครื่องจักร เม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่อาจใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ข. สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งสมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่น

ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ถ้อยคำ สมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าว อาจมีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ค. มีอำนาจตรวจสอบการจัดทำบัญชีแสดงจำนวน ปริมาณการผลิต การขาย การจำหน่าย และการมีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์ซีดีที่ทำการผลิต โดยให้มีข้อความ รายการ และระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชีตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด หากผู้ทำการผลิตไม่ดำเนินการยอมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

ง. อำนาจตรวจสอบการแสดงเครื่องหมายรับรองการผลิต และแสดงเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ ณ สถานที่ผลิตของผู้แจ้งทำการผลิต หากไม่ดำเนินการยอมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

(2) การกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ครอบครองเครื่องจักร

ตามแบบแผน “Effective Practices for Regulations Related to Optical Disc Production” ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือ เอเปค (APEC) กำหนดให้ต้องใช้ระบบการขออนุญาต แต่แนวคิดของนักกฎหมายไทย เห็นว่าอาจกระทบถึงสิทธิเสรีภาพการประกอบกิจการโดยเสรีของเอกชนเช่นกัน จึงกำหนดให้เป็นเพียงการแจ้งตามกฎหมาย ซึ่งก็มีบทลงโทษทางอาญา พระราชบัญญัติ-การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 จึงกำหนดให้การแจ้ง เพื่อกำกับดูแล ตรวจสอบ เครื่องจักรที่ใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี และสามารถติดตามเส้นทางการใช้เครื่องจักรเป็น เครื่องมือในการกระทำละเมิดได้ ดังนี้

ก. พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการจะทำการผลิต โดยการออก-ใบรับแจ้ง เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง หากผู้ทำการผลิตใด ไม่แจ้งยอมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

ข. ให้อธิบดีกำหนดเครื่องหมายรับรองการผลิตสำหรับผู้ทำ-การผลิตให้แก่ผู้ทำการผลิตที่ได้แจ้ง

ค. กรณีการปลอม หรือเลียนเครื่องหมายรับรองการผลิต เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายรับรองที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ออกให้ยอมเป็นการฝ่าฝืน บทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

ง. กรณีการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้ง ต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ไดมา หรือมีไว้ในครอบครอง หากไม่แจ้งยอม เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

จ. กรณีการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน หากไม่แจ้งยอมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และมีโทษทางอาญา

(3) การแจ้งของเจ้าของลิขสิทธิ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่ม การผลิต และออกเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอน หรือผู้ได้รับอนุญาต ของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข้อกำหนด “Effective Practices for Regulations Related to Optical Disc Production” ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือ เอเปค (APEC) มิได้กำหนดเรื่องการกำกับดูแลให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีหน้าที่ต้องแจ้ง หรือ ขออนุญาตก่อนทำการผลิตไว้แต่อย่างใด โดยการกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีหน้าที่ ต้องแจ้งเป็นแนวคิดในชั้นพิจารณาร่างกฎหมายว่าด้วยการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีของ กรรมการธิการของสภาผู้แทนราษฎร ด้วยมีเจตนารมณ์ต้องการให้เจ้าของลิขสิทธิ์สามารถ ตรวจสอบ และมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบต่อการละเมิดลิขสิทธิ์จากการว่าจ้าง ทำการผลิตกับโรงงานผลิต ประเทศไทยจึงเป็นประเทศแรกที่ใช้แนวทางการปฏิบัติให้ มีการแจ้งสำหรับเจ้าของลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 กำหนดให้ต้องแจ้งก่อนจะทำการผลิต หรือว่าจ้างผลิต และต้องนำเครื่องหมายรับรอง งานต้นแบบที่ออกให้โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญาไปทำให้ปรากฏ หรือแสดงบน ผลิตภัณฑ์ซีดี และมีบทกำหนดโทษทางอาญาหากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

ก. เจ้าของลิขสิทธิ์ใดจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตให้แจ้ง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตทุกครั้ง เว้นแต่การทำ การผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต เพื่อใช้ในการศึกษา เพื่อประโยชน์ในทางราชการ เพื่อ การสาธารณประโยชน์ หรือการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด หากไม่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้ และ มีโทษทางอาญา

ข. ให้อธิบดีกำหนดเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบสำหรับ เจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อแสดงบนผลิตภัณฑ์ซีดีที่ทำการผลิต เมื่อได้รับแจ้งถูกต้องครบถ้วน แล้ว ให้อธิบดีออกเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยเร็ว เพื่อใช้ แสดงบนผลิตภัณฑ์ซีดี และให้เจ้าของลิขสิทธิ์ทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตได้นับ แต่วันที่ได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ

การออกเครื่องหมายรับรองการผลิต และเครื่องหมายรับรอง งานต้นแบบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ค. เจ้าของลิขสิทธิ์มีหน้าที่ต้องทำเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ หากฝ่าฝืน บทบัญญัตินี้มีบทกำหนดโทษทางอาญา

ง. กรณีที่มีการปลอม หรือเลียนเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายรับรองเช่นนั้น ย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติ และมีโทษทางอาญา

(4) การกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ครอบครองเม็ดพลาสติก

ตามแนวทางของข้อกำหนด “Effective Practices for Regulations Related to Optical Disc Production” กำหนดให้มีการควบคุม กำกับตรวจสอบการใช้วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีไว้ เพื่อเป็นการควบคุมดูแลการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีให้ครบวงจรการผลิต พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 จึงกำหนดให้มีการแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใดที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี หากฝ่าฝืนไม่แจ้งภายในกำหนดย่อมมีโทษทางอาญา กล่าวคือ ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้องแจ้งต่ออธิบดีถึงประเภท ชนิด ปริมาณ และสถานที่เก็บเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใด นั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง

3.2.2 หน้าที่การกำกับดูแลให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญา ในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งให้ความคุ้มครองปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากการบังคับใช้กฎหมาย โดยใช้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้แก่กรมทรัพย์สินทางปัญญา และรวมถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรโดยตรงแล้ว มาตรการทางกฎหมายต่อไปนี้มีลักษณะเป็นการทำหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์

หน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาในการกำกับดูแลให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามที่กฎกระทรวงกำหนดไว้ มีลักษณะใกล้เคียงและเป็นการทำหน้าที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นภารกิจนอกเหนือจากการบังคับใช้กฎหมาย โดยที่กฎหมายให้อำนาจตามหลัก

กฎหมายปกครอง จึงกล่าวโดยสรุปถึงหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาตามกฎหมายถึง 7 ลักษณะ คือ

- 1) ดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
- 2) ส่งเสริมการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 3) พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ได้เปลี่ยนแปลงไป
- 4) ดำเนินการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการใช้สิทธิอย่างเป็นธรรม และสร้างวินัยทางการค้า
- 5) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ การบริหารจัดการ และการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์
- 6) ดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท และการอนุญาโตตุลาการด้านทรัพย์สินทางปัญญา
- 7) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย¹²

ความแตกต่างระหว่างการใช้อำนาจของกรมทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งมีอำนาจเหนือเอกชน โดยใช้สิทธิบางประการอันมีผลให้เกิดการกระทบถึงสิทธิเสรีภาพของเอกชนหรือเจ้าของลิขสิทธิ์ ก็เพื่อประโยชน์สาธารณะ ส่วนการมีหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการใด ๆ โดยมิได้ใช้อำนาจบังคับเหนือสิทธิของเอกชน หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ เพียงแต่เป็นการดำเนินการเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์อีกทางหนึ่ง กรณีที่องค์กรของรัฐฝ่ายบริหารทางการเมือง ซึ่งหมายถึงคณะรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลกรมทรัพย์สินทางปัญญาที่มีนโยบายในองค์กร

¹² กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2553, ข้อ 2.

ของรัฐฝ่ายบริหารกำหนดมาตรการทางกฎหมายอื่น ๆ ที่จะเป็นการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจ และหน้าที่ในการป้องปรามการละเมิด- ลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี

4.1 มาตรการควบคุมการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี

สืบเนื่องจากในอดีตการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี มิได้มีการกำกับดูแลเป็นการเฉพาะเรื่องโดยตรง ทำให้องค์กรของรัฐไม่ทราบถึงจำนวน แหล่งที่มา ผู้นำเข้า และประเภทของเครื่องจักรที่จะนำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี หรือที่เรียกทั่วไปว่า เครื่องปั๊มแผ่น ซึ่งเป็นแหล่งที่มาที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้คราวละจำนวนมาก และมีราคาถูกกว่าผลิตภัณฑ์ซีดีที่บันทึกงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ชอบด้วยกฎหมาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำกับดูแลการนำเข้าโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งได้กำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตนำเข้าตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 96) พ.ศ. 2536 และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดีในระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547

4.1.1 ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547

การควบคุมการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการนำเข้าและการกำกับดูแล ดังนี้

1) การกำหนดให้เครื่องจักรผลิตซีดีต้องขออนุญาตนำเข้า

การนำเข้าซึ่งสินค้า กรณีเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ จึงต้องกำหนดให้มีการขออนุญาต¹³ โดยประกาศ กำหนดให้เครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เทปเพลง วีดีโอเทป และแผ่นซีดี เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการนำเข้าในราชอาณาจักร¹⁴ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ และป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ การขออนุญาตและการอนุญาตการนำเข้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด¹⁵

2) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 กำหนดไว้ดังนี้

(1) เครื่องจักรผลิตซีดีที่ต้องขออนุญาตนำเข้า ได้แก่

ก. เครื่องผลิตแผ่นซีดี¹⁶ ประกอบด้วย

ก) เครื่องปั๊มแผ่นซีดี หมายความว่ารวมถึงเครื่องฉีดพลาสติก (Injection Machine) แม่พิมพ์ (Mould) เครื่องเคลือบโลหะ (Sputtering Machine) เครื่องเคลือบแลกเกอร์ (Spin Coating) และชุดลำเลียงในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี (Integrated Optical Disc Replication)

¹³พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522, มาตรา 5.

¹⁴ประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 96) พ.ศ. 2536, ข้อ 3.

¹⁵พระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522, มาตรา 7.

¹⁶ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547, ข้อ 4.3.

ข) เครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดี หมายความว่ารวมถึง เครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดีทั้งในระบบซิลค์สกรีนและระบบออฟเซตที่พิมพ์ลงบนแผ่นซีดี (Printing Machine) ที่มีประสิทธิภาพการพิมพ์ในอัตราไม่เกิน 20 แผ่นต่อชั่วโมง

ค) เครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดี หมายความว่ารวมถึง เครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดีทั้งในระบบซิลค์สกรีนและระบบออฟเซตที่พิมพ์ลงบนแผ่นซีดี (Printing Machine) ที่มีประสิทธิภาพการพิมพ์ในอัตราเกินกว่า 20 แผ่นต่อชั่วโมง

ง) เครื่องทดสอบแผ่นซีดี หมายความว่ารวมถึงเครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบค่าทาง Physical ของแผ่นซีดี โดยจะกำหนดค่าเกณฑ์มาตรฐานและวัดค่าออกมาในรูปของค่าทางไฟฟ้า

จ) เครื่องเชื่อมแผ่นซีดี (Bonder Machine)

ข. เครื่องผลิตแผ่นซีดีต้นฉบับ¹⁷ ประกอบด้วย

ก) เครื่องขึ้นรูปแผ่นแม่แบบ Electroplating หรือ Stamper Forming

ข) เครื่องเคลือบโลหะ (Metallizer)

ค) เครื่องยิงสัญญาณด้วยแสงเลเซอร์ Glass Master & Laser Beam Recorder (LBR)

ง) เครื่องทดสอบแผ่นซีดีต้นฉบับ

(2) หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการอนุญาต มี 2 กรณี

ก. การอนุญาตให้นำเข้าเป็นการทั่วไป

กรณีนำเข้าเครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดี ทั้งในระบบซิลค์สกรีนและระบบออฟเซตที่พิมพ์ลงบนแผ่นซีดี (Printing Machine) ที่มีประสิทธิภาพการพิมพ์ในอัตราไม่เกิน 20 แผ่นต่อชั่วโมง¹⁸ เมื่อดำเนินการต่อไปนี้

¹⁷ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547, ข้อ 4.4.

¹⁸เรื่องเดียวกัน, ข้อ 5.

ก) ยื่นคำขอตามแบบ

ข) ยื่นหลักฐานประกอบ ได้แก่

(ก) เอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้าที่จะนำเข้า ได้แก่ สำเนาบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือใบเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงรายละเอียดดังกล่าว

(ข) ภาพหรือภาพถ่าย และสำเนาเอกสารแสดงคุณลักษณะ (Specification) ของสินค้านำเข้า

ข. การอนุญาตที่ต้องพิจารณาตามเหตุผลและความจำเป็น และตามประเภทของกลุ่มผู้นำเข้า ประกอบด้วยเงื่อนไข ดังนี้

ก) เครื่องจักร ได้แก่

(ก) เครื่องปั๊มแผ่นซีดี

(ข) เครื่องพิมพ์สีแผ่นซีดี ทั้งในระบบซิลค์สกรีนและระบบออฟเซตที่พิมพ์ลงบนแผ่นซีดี (Printing Machine) ที่มีประสิทธิภาพการพิมพ์ในอัตราเกินกว่า 20 แผ่นต่อชั่วโมง

(ค) เครื่องทดสอบแผ่นซีดี

(ง) เครื่องผลิตแผ่นซีดีต้นฉบับ

ข) เหตุผลความจำเป็นการนำเข้า มี 2 กรณี

(ก) กรณีผู้ประกอบการรายใหม่ นำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้าที่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

(ข) กรณีผู้ประกอบการรายเก่า นำเข้าเพื่อทดแทนเครื่องจักรเดิม หรือเพื่อผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก หรือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าในฐานะที่เจ้าของลิขสิทธิ์หรือได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

ค) คุณสมบัติผู้นำเข้า

(ก) เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

(ข) ผู้ประกอบกิจการ โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม หรือประกอบการอุตสาหกรรมในการนิคมอุตสาหกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมของกระทรวงอุตสาหกรรม

(ค) นิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท และผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลดังกล่าวต้องไม่เคยกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์แผ่นซีดีมาก่อนวันยื่นคำขออนุญาต นำเข้า

(ง) กรณีเจ้าของกิจการหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคล เป็นชาวต่างชาติ บุคคลดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย

ง) หลักฐานประกอบคำขอ

(ก) หลักฐานเกี่ยวกับเครื่องจักร

- เอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องจักรที่จะ นำเข้า ได้แก่ สำเนาบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือใบเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงรายละเอียดดังกล่าว

- ภาพหรือภาพถ่าย และสำเนาเอกสารแสดง คุณสมบัติ (Specification) ของเครื่องจักร

- กรณีที่เคยได้รับอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่กำหนดให้ ขออนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรมาก่อนแล้ว ให้ส่งเอกสารรายงานการนำเข้า และ เอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณที่นำเข้ามาแล้ว และที่ยังคงเหลืออยู่ ณ วันยื่น คำขออนุญาตนำเข้าตามแบบ คจ.1 ที่กำหนดไว้ท้ายระเบียบ

(ข) หลักฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้นำเข้า

- หลักฐานเอกสารซึ่งแสดงว่าเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือ ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ที่ออกให้โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

- ใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานของกรมโรงงาน- อุตสาหกรรมหรือใบรับแจ้งของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือหลักฐาน อื่นซึ่งแสดงว่าเป็นผู้ประกอบกิจการ โรงงาน หรือประกอบการอุตสาหกรรมในนิคม-

อุตสาหกรรม กรณีที่เป็นผู้ประกอบกิจการรายใหม่ที่ได้ยื่นแจ้งหรือยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน หรือใบอนุญาตประกอบกิจการอุตสาหกรรมในการนิคม-อุตสาหกรรมแต่ยังมิได้รับใบอนุญาตหรือใบแจ้ง ให้แสดงหลักฐานใบรับคำขออนุญาตหรือใบรับแจ้งแทน

- หนังสือรับรองการจดทะเบียนธุรกิจที่แสดงว่ามีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าออกให้ไม่เกิน 1 เดือน นับถึงวันยื่นคำขออนุญาตนำเข้า

- หนังสือรับรองตนเองว่าผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าไม่เคยกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์แผ่นซีดีมาก่อนวันยื่นคำขออนุญาตนำเข้า ตามแบบ คจ. 2 ท้ายระเบียบ

- ใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย (Work Permit) ของเจ้าของกิจการหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้า ในกรณีที่เป็นชาวต่างชาติ

(ค) หลักฐานเกี่ยวกับการดำเนินการ

ผู้ประกอบการรายใหม่ ต้องแสดงหลักฐานต่อไปนี้

- รายละเอียดการวางแผนธุรกิจล่วงหน้า 2 ปี รวมถึงประเภทและปริมาณสินค้าที่ผลิต

- แผนที่แสดงที่ตั้งของเครื่องจักรที่จะนำเข้า

- หลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้ขอนำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

ผู้ประกอบการรายเก่า

- กรณีนำเข้าเพื่อทดแทนเครื่องจักรเดิม ต้องแสดงรายละเอียดจำนวนเครื่องจักรที่ครอบครองทั้งหมด และกำลังการผลิตจริงที่ผ่านมาของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง โดยมีหลักฐานที่แสดงได้ว่าเครื่องจักรเก่าชำรุดจนไม่สามารถใช้งานได้ หรือทำลายเครื่องจักรเก่าแล้ว ก่อนวันยื่นคำขออนุญาต พร้อมทั้งหลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้ขอนำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

- กรณีนำเข้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ต้อง
แสดงรายละเอียดจำนวนเครื่องจักรที่ครอบครองทั้งหมด และกำลังการผลิตจริงที่ผ่านมา
ของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง โดยมีรายละเอียดการวางแผนธุรกิจล่วงหน้า 2 ปี รวมถึง
ประเภทและปริมาณสินค้าที่ผลิต พร้อมทั้งหลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้นำเข้า
และผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

3) บทกำหนดโทษ

กรณีฝ่าฝืนไม่ขออนุญาตก่อนนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี ต้องระวาง-
โทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับเงินห้าเท่าของสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า หรือทั้งจำ-
ทั้งปรับ กับให้ริบสินค้านรวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการบรรทุกสินค้า
ซึ่งเกี่ยวกับความผิดรวมทั้งพาหนะที่ใช้ลากจูงพาหนะบรรทุกนั้นด้วย¹⁹

4) ผู้มีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
การคลังเป็นผู้รักษาการ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกประกาศเพื่อ
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้²⁰ โดยแบ่งส่วนการกำกับดูแล คือ

การออกใบอนุญาตนำเข้าเครื่องจักรเป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี-
ว่าการกระทรวงพาณิชย์²¹ ส่วนการตรวจของและป้องกันการลักลอบหนีศุลกากร
การตรวจค้น การยึดและริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การสำแดงเท็จ และ
การฟ้องร้อง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรตามกฎหมาย
ว่าด้วยศุลกากร²²

¹⁹พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ.
2522, มาตรา 21.

²⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25.

²¹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 7.

²²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 16.

4.1.2 อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

การบังคับใช้กฎหมายให้มีการดำเนินการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าตามอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ให้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ซึ่งได้ออกคำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ที่ 182/2547 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 มอบหมายให้ข้าราชการกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกใบอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร กรมทรัพย์สินทางปัญญาในฐานะหน่วยงานภายใต้การกำกับดูแล ให้เป็นไปตามข้อ 4 ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการนำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 96) พ.ศ. 2536 ซึ่งกำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 ดังนี้

1) การพิจารณาอนุญาตการนำเข้า

เมื่อได้รับคำขอ ต้องพิจารณาหลักฐานที่กำหนดไว้ตามกฎหมายตามข้อ 6²³ ได้แก่

(1) ใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงานของกรม โรงงานอุตสาหกรรม หรือใบรับแจ้งของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือหลักฐานอื่นซึ่งแสดงว่าเป็นผู้ประกอบการ โรงงาน หรือประกอบการอุตสาหกรรมในการนิคมอุตสาหกรรม

(2) หนังสือรับรองการจดทะเบียนธุรกิจการของนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนชำระแล้วไม่น้อยกว่า 10 ล้านบาท ซึ่งกรมพัฒนาธุรกิจการค้าออกให้ไม่เกิน 1 เดือน นับถึงวันยื่นคำขออนุญาตนำเข้า

(3) หนังสือรับรองตนเองว่าผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าไม่เคยกระทำหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์แผ่นซีดีมาก่อนวันยื่นคำขออนุญาตนำเข้า

(4) เจ้าของกิจการหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่เป็นชาวต่างชาติ ต้องมีใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย (Work Permit)

²³ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547, ข้อ 6.

(5) หลักฐาน และรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องจักร

ก. เอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องจักรที่จะนำเข้า ได้แก่ สำเนาบัญชีราคาสินค้า (Invoice) หรือใบเสนอขาย (Proforma Invoice) หรือเอกสารอื่นใดที่แสดงรายละเอียดดังกล่าว

ข. ภาพหรือภาพถ่าย และสำเนาเอกสารแสดงคุณลักษณะ (Specification) ของเครื่องจักร

ค. กรณีที่เคยได้รับอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่กำหนดให้ขออนุญาตเข้ามาในราชอาณาจักรมาแล้ว ให้ส่งเอกสารรายงานการนำเข้า และเอกสารแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับปริมาณที่นำเข้ามาแล้ว และที่ยังคงเหลืออยู่ ณ วันยื่นคำขออนุญาตนำเข้า

(6) รายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการ

ก. รายละเอียดการวางแผนธุรกิจล่วงหน้า 2 ปี รวมถึงประเภทและปริมาณสินค้าที่ผลิต กรณีเป็นผู้ประกอบการรายใหม่

ข. แผนที่แสดงที่ตั้งของเครื่องจักรที่จะนำเข้า

ค. หลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้นำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

ง. กรณีผู้ประกอบการรายเก่านำเข้าเพื่อทดแทนเครื่องจักรเดิม ต้องแสดงรายละเอียดจำนวนเครื่องจักรที่ครอบครองทั้งหมด และกำลังการผลิตจริงที่ผ่านมาของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง โดยมีหลักฐานที่แสดงได้ว่าเครื่องจักรเก่าชำรุดจนไม่สามารถใช้งานได้ หรือทำลายเครื่องจักรเก่าแล้ว ก่อนวันยื่นคำขออนุญาต พร้อมทั้งหลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้นำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

ส่วนกรณีนำเข้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ต้องแสดงรายละเอียดจำนวนเครื่องจักรที่ครอบครองทั้งหมด และกำลังการผลิตจริงที่ผ่านมาของเครื่องจักรแต่ละเครื่อง โดยมีรายละเอียดการวางแผนธุรกิจล่วงหน้า 2 ปี รวมถึงประเภทและปริมาณสินค้าที่ผลิต พร้อมทั้งหลักฐานการเสียภาษีนิติบุคคลของผู้นำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาตนำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี

เอกสารหลักฐานดังกล่าวเป็นหลักฐานที่ออกให้โดยหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการจัดหางาน กรมสรรพากร รวมทั้งหลักฐานที่ผู้นำเข้าต้องจัดทำและรวบรวมเป็นข้อมูลรายงานเพื่อแสดงให้เห็นกรรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณา

2) การพิจารณาหลักฐานเกี่ยวกับการนำเข้ามาเพื่อผลิตสินค้าที่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ตามข้อ 6.4.2 (1)²⁴ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ และผู้ประกอบการรายเก่า จะต้องแสดงหลักฐานว่าเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ออกให้โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฉบับนี้ มิได้กำหนดว่าวิธีการแสดงว่าเป็นการผลิตสินค้าที่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ซึ่งออกให้โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา²⁵ จะต้องดำเนินการให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาแสดงหลักฐานอย่างไร หรือหมายรวมถึงหนังสือรับรองการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ ตามประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการแจ้งข้อมูลและการขอรับบริการข้อมูลลิขสิทธิ์ และระเบียบกรมทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยการรับแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์และการให้บริการข้อมูลลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2547 นอกจากนี้ ต้องมีหนังสือรับรองจากคู่สัญญาว่าจ้างให้ทำการผลิตหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากแบบรายงานนำเข้าแนบท้ายประกาศก็มีได้กำหนดวิธีการแสดงสถานะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายลิขสิทธิ์ไว้

3) ระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักร

หลักเกณฑ์การพิจารณาหลักฐานประกอบคำขอเพื่อนำเข้าเครื่องจักรข้างต้น เห็นได้ชัดว่า มีรายละเอียดที่ต้องอาศัยระยะเวลา และมีข้อกำหนดที่สันนิษฐานได้ว่านอกจากการประสงค์จะเป็นผู้ประกอบการ โรงงานที่สุจริตแล้ว ต้องมีทุน

²⁴ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547, ข้อ 6.4.2.

²⁵ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 6.4.2.

ประกอบกิจการที่สามารถสนับสนุนการเตรียมการจัดทำและรวบรวมเอกสารหลักฐาน ประกอบการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ทุกขั้นตอนก่อนจะได้รับการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักร จึงต้องตรวจสอบความถูกต้อง และคุณสมบัติของผู้นำเข้าโดยละเอียด รอบคอบ ทำให้เกิดขั้นตอนที่ต้องใช้ระยะเวลาที่ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรของรัฐหน่วยงานอื่น เช่น การตรวจสอบ ประวัติการกระทำความผิด ต้องพิจารณาจากข้อมูลรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้มีอำนาจกระทำการของนิติบุคคลที่เป็นชาวต่างชาติ จะต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน ในประเทศไทย (Work Permit) จากกรมการจัดหางานก่อนประกอบกิจการ หลักฐาน การเสียภาษีนิติบุคคลของผู้นำเข้าและผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลที่ขออนุญาต นำเข้าทุกคน ย้อนหลัง 5 ปี ที่ออกโดยกรมสรรพากร เป็นต้น

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป็นอกและนำเข้ามา ในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการนำสินค้า เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 96) พ.ศ. 2536 และระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วย- การอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาใน ราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547 มิได้กำหนดเรื่องระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต

เนื่องจากระยะเวลาการพิจารณากรณีข้างต้นเป็นการปฏิบัติราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการประสานการดำเนินงานกับองค์กรของรัฐหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ ออกหลักฐานประกอบการพิจารณา ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิบัติ- ราชการตามบทบัญญัติกฎหมายที่มีให้อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทาง- ปัญญาที่ต้องทำการศึกษาแนวทางการกำหนดระยะเวลาตลอดจนระเบียบวิธีปฏิบัติ- ราชการขององค์กรของรัฐหน่วยงานอื่นซึ่งมิได้อยู่ในขอบเขตของงานวิจัย จึงไม่กล่าวถึง ประเด็นหลักเกณฑ์ และวิธีการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติราชการในเรื่องนี้

4) การกำหนดให้ผู้นำเข้ารายงานการนำเข้าภายหลังได้รับอนุญาต²⁶

มี 2 กรณี

(1) เมื่อผู้นำเข้าได้รับอนุญาตให้นำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดี แล้วต้องรายงานภายใน 15 วัน นับแต่วันที่นำเข้า

(2) กรณีที่มีการย้ายสถานที่ติดตั้ง หรือการจำหน่าย จ่าย โอน ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้อพยพสถานที่ตั้ง หรือการจำหน่าย จ่าย โอน แล้วแต่กรณี

ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่กรมทรัพย์สินทางปัญญามีเพียงหน้าที่รับรายงานการนำเข้า อย่างไรก็ดี ตามมาตรา 5 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มิได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องอื่นให้มีการรายงานการนำเข้า หรือการย้าย จำหน่าย จ่าย โอน ตามกฎหมายแต่อย่างใด และมีได้บัญญัติให้การไม่รายงานภายหลังที่มีการนำเข้าแล้วเป็นความผิด และมีโทษตามกฎหมายฉบับนี้ จึงทำให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่มีอำนาจติดตามตรวจสอบเครื่องจักรภายหลังการนำเข้าตามระเบียบนี้ได้แต่อย่างใด

4.1.3 ความสำคัญที่กำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมาย

เจตนารมณ์การควบคุมการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดีเพื่อให้ทราบแหล่งที่มาของการทำให้เกิดซีดีละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนมาก เมื่อองค์การของรัฐทราบถึงปริมาณ กำลังผลิต จำนวนและแหล่งที่มาของเครื่องจักรที่จะนำมาใช้ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ย่อมเป็นการควบคุมการผลิตตั้งแต่เริ่มต้น ทำให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นได้ยาก โดยการบังคับใช้พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522

สาระสำคัญของการกำกับดูแลการนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดีที่กล่าวมาเห็นได้ชัดว่ากรณีการอนุญาตที่ต้องพิจารณาตามเหตุผลและความจำเป็น และตามประเภทของกลุ่มผู้นำเข้า ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตนำเข้าที่มีรายละเอียดมาก เพื่อเป็นการคัดกรอง และตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจได้ว่า

²⁶ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการอนุญาตให้นำเครื่องจักรที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ในการละเมิดลิขสิทธิ์เข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2547, ข้อ 7.

การนำเข้าเครื่องจักรผลิตซีดีนั้น มิได้นำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยผู้ลักลอบผลิตงาน
อันมีลิขสิทธิ์ที่ละเมิดต่อกฎหมาย มีกิจการโรงงานที่ตรวจสอบความถูกต้องได้ชัดเจน
และผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย หากมีการฝ่าฝืนไม่ขออนุญาต
ก่อนนำเข้าย่อมมีโทษตามกฎหมาย

4.2 มาตรการกำกับดูแลการผลิตซีดี

ประเทศไทยถูกกล่าวหาว่าเป็นประเทศที่มีการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเป็น
แหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีรายใหญ่ในแถบเอเชีย มีโรงงานผลิตซีดีหลายรายที่ลักลอบผลิต
และมีการนำเข้าส่งออกผลิตภัณฑ์ซีดีเป็นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์
สูญเสียรายได้ และผลประโยชน์ทางธุรกิจ เพื่อเป็นการพิสูจน์ และแก้ไขปัญหาตาม
ข้อกล่าวหาจากเอกชนเจ้าของลิขสิทธิ์ต่างประเทศ รวมทั้งฝ่ายปกครองของรัฐไม่ทราบ
ปริมาณกำลังผลิตสินค้าละเมิดนี้ได้จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
ที่เป็นการกำกับดูแลการตั้งโรงงานเป็นการทั่วไป เพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดจาก
กระบวนการผลิต จึงมีการกำหนดมาตรการเสริมการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์
ซีดี โดยบังคับใช้ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 เพื่อตรวจสอบการทำ
การผลิตของผู้ทำการผลิต ผู้ครอบครองเครื่องจักร เจ้าของลิขสิทธิ์ และผู้ได้มาหรือมีไว้ใน
ครอบครองซึ่งแผ่นพลาสติก ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี
ครบวงจรทั้งระบบ

4.2.1 พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548

โดยมีแนวทางการกำกับดูแล แบ่งออกเป็น 4 กรณี ได้แก่

1) การกำหนดให้ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองเครื่องจักรที่ใช้
ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีมีหน้าที่ต้องแจ้ง มีสาระสำคัญดังนี้

(1) ผู้มีหน้าที่แจ้ง

ก. ผู้ทำการผลิต คือ ผู้ประกอบกิจการโรงงาน มี 2 กรณี

ก) ผู้ประกอบกิจการ โรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

ข) ผู้ประกอบกิจการ โรงงานผลิตแผ่นงานต้นแบบ

ข. ผู้ครอบครองเครื่องจักร ที่มีได้จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

(2) การกำหนดการกระทำที่ต้องแจ้ง

ก. ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อา หรือมีไว้ในครอบครอง²⁷

ข. ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรจะจำหน่ายจ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน²⁸

(3) ประเภทเครื่องจักรที่ต้องแจ้ง

ก. เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต²⁹

ข. อุปกรณ์ของเครื่องจักรต่อไปนี้ เป็นเครื่องจักร³⁰

ก) เครื่องประมวลสัญญาณสำหรับเครื่องบันทึกแสงเลเซอร์ (Signal Processing System for Laser Beam Recorder)

ข) อุปกรณ์สำหรับเคลือบแม่แบบกระจกสำหรับเครื่องบันทึกแสงเลเซอร์ ไม่ว่าจะเคลือบด้วยน้ำยาไวแสงหรือน้ำยาไม่ไวแสง (Equipment for Spin Coating Glass Master with a Photo Resist or Non Photo Resist Layer for Laser Beam Recorder)

ค) อุปกรณ์ฉาบสารโลหะบนกระจกสำหรับเครื่องบันทึกแสงเลเซอร์ (Metaliser for Laser Beam Recorder)

ง) ชุดลำเลียงในขบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี (Integrated Optical Disc Replication Line)

จ) แม่พิมพ์ (Mould) สำหรับใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

ฉ) อุปกรณ์เคลือบสารโลหะสำหรับเคลือบชั้นสะท้อนแสงบนผลิตภัณฑ์ซีดี (Metaliser for Applying a Reflective Layer to Optical Disc)

²⁷ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 16.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 17.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

³⁰ กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดผลิตภัณฑ์ซีดีและอุปกรณ์ของเครื่องจักร พ.ศ. 2548, ข้อ 2.

ข) อุปกรณ์เคลือบน้ำมันแล็กเกอร์บนผลิตภัณฑ์ซีดี

(Equipment for Spin Coating Optical Disc with a Lacquer Coating)

ช) อุปกรณ์เชื่อมแผ่นติดกันด้วยน้ำยา (Bonding System)

สำหรับเครื่องผลิตผลิตภัณฑ์วีดี

ความหมายของเครื่องจักรที่ต้องแจ้งดังกล่าวตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 น่าจะมีหมายความเช่นเดียวกันกับการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งคำว่า “เครื่องจักร” หมายความว่า สิ่งประกอบด้วย ชิ้นส่วนหลายชิ้น สำหรับใช้ก่อกำเนิดพลังงาน เปลี่ยนหรือแปลงสภาพพลังงาน หรือส่งพลังงาน ทั้งนี้ ด้วยกำลังน้ำ ไอน้ำ ลม ก๊าซ ไฟฟ้า หรือพลังงานอื่นอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน และหมายความรวมถึงเครื่องอุปกรณ์ไฟลิวิด ปูลเล สายพาน เพลา เกียร์ หรือสิ่งอื่นที่ทำงานสนองกัน³¹

(4) หลักเกณฑ์และวิธีการรับแจ้ง

ก. แบบการแจ้งสำหรับผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ให้ใช้แบบ ซีดี 01

ข. หลักฐานประกอบการแจ้ง ได้แก่

ก) กรณีแจ้งการครอบครอง

(ก) ภาพถ่ายเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักร
อย่างครบถ้วน

(ข) แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ครอบครองเครื่องจักร

(ค) แผนผังของสถานที่ครอบครองเครื่องจักรที่แสดง
ทางเข้าออก และที่ตั้งเครื่องจักร โดยละเอียด ถูกต้อง และชัดเจน

(ง) หลักฐานการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต
ผลิตภัณฑ์ซีดี กรณีเป็นผู้นำเข้าเครื่องจักร

(จ) หลักฐานการได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง หรือเช่า
หรือเช่าซื้อ ซึ่งเครื่องจักร

³¹พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, มาตรา 5.

(ฉ) หลักฐานแสดงสิทธิในการใช้สถานที่ที่เป็นสถานที่เก็บ
เครื่องจักร

(ข) สำเนาบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หรือหนังสือรับรอง
การเป็นนิติบุคคลในกรณีที่ผู้แจ้งเป็นนิติบุคคล

(ง) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ข) กรณีการแจ้งจำหน่าย จ่าย โอน

(ก) ภาพถ่ายเครื่องจักรและอุปกรณ์ของเครื่องจักร

อย่างครบถ้วน

(ข) เอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับการจำหน่าย จ่าย โอน
เครื่องจักร

(5) บทกำหนดโทษ

หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³²

(6) ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

การแจ้งให้แจ้งต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

2) การกำหนดให้ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองวัตถุที่ใช้
ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี มีหน้าที่ต้องแจ้ง สาระสำคัญดังนี้

(1) ผู้มีหน้าที่แจ้ง

ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใด
อันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้องแจ้งต่ออธิบดีถึงประเภท ชนิด ปริมาณ และสถานที่
เก็บเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใดนั้น ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ใน
ครอบครอง³³

บทบัญญัติแห่งกฎหมายมิได้กำหนดนิยามกล่าวถึงอย่างชัดเจนว่า
หมายถึงผู้จะทำการผลิตที่เป็นสถานประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีเท่านั้นที่ต้องแจ้ง

³²พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 30.

³³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 18.

แต่อาจหมายรวมถึงผู้ที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง ในฐานะเป็นผู้ประกอบกิจการผลิต-
เม็ดพลาสติก หรือผู้ประกอบกิจการเป็นผู้รับฝากสินค้า หรือผู้ประกอบกิจการเป็น
ตัวแทนจัดจำหน่ายที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ไม่ว่าจะเป็นช่วงเวลา
สั้น ๆ เพียงแค่ได้มาโดยเป็นคู่สัญญาทางนิติกรรมสัญญาการซื้อขาย หรือมีการรับฝาก
หรือเก็บเม็ดพลาสติกเพื่อรอการขายก่อนจะส่งต่อให้ผู้ซื้อต่อไป ทั้งนี้ ผู้ประกอบกิจการ
ต่าง ๆ รวมทั้งบุคคลธรรมดาที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง
ซึ่งเม็ดพลาสติกในฐานะที่เป็นกลไกส่วนใดส่วนหนึ่งของเส้นทางการเป็นแหล่งผลิต
ผลิตภัณฑ์ซีดีด้วย จึงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายฉบับนี้อย่าง
หลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากนี้ การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองนั้นจะมีใช้
การครอบครองเพื่อเป็นเจ้าของ การครอบครองอาจเกิดขึ้นสำหรับกรณีเป็นสถานที่เก็บ
เม็ดพลาสติก หรือ โกดังเก็บสินค้าก่อนนำส่งให้แก่ผู้ประกอบกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี
ที่แท้จริงต่อไป การบัญญัติมีเจตนารมณ์เพื่อต้องการทราบแหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้
ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีทุกขั้นตอน และทราบวงจรการผลิตตั้งแต่ยังเป็นวัตถุดิบก่อน
เป็นผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีการบันทึกข้อมูลงานอันมีลิขสิทธิ์ลงไป

ดังนั้น จึงสันนิษฐานได้ว่า ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่ง
เม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่อาจมีหน้าที่
ต้องแจ้ง ได้แก่

ก. ผู้ทำการผลิต กรณีเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงานผลิต-
ผลิตภัณฑ์ซีดี

ข. ผู้ประกอบกิจการผลิตเม็ดพลาสติก

ค. ผู้ประกอบกิจการเป็นสถานที่เก็บเม็ดพลาสติก หรือ โกดัง-
สินค้า

ง. ผู้ประกอบกิจการเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายเม็ดพลาสติก

จ. ผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ไม่ว่าจะเป็นมี
วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีหรือไม่ก็ตาม

(2) ประเภทและปริมาณเม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใดที่ต้องแจ้ง
เม็ดพลาสติกประเภทโพลีคาร์บอเนต (Polycarbonate) ชนิด
ออปติคอลเกรด (Optical Grade) ปริมาณตั้งแต่ 750 กิโลกรัมขึ้นไป³⁴

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญากำหนดเฉพาะวัตถุดิบที่ใช้
ในการผลิตไว้เฉพาะเม็ดพลาสติกชนิดออปติคอลเกรดเท่านั้น ส่วนวัสดุอื่นใดที่ไม่ใช่
เม็ดพลาสติกชนิดออปติคอลเกรด หรือเรียกชื่ออย่างอื่น ตัวอย่างเช่น เรซิน ที่อาจไปใช้
ทดแทนเม็ดพลาสติกชนิดออปติคอลเกรดในอัตราส่วนผสมที่สามารถผลิตเป็นผลิตภัณฑ์-
ซีดี ยังมีได้มีประกาศกำหนดให้หมายรวมถึงวัสดุอื่นใดที่จะสามารถนำไปผลิตเป็น
ผลิตภัณฑ์ซีดี ซึ่งมีรายละเอียดที่ต้องทำการศึกษาข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และแนวทาง
การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้วัตถุดิบอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือขอบเขตของการวิจัยนี้ จึงไม่
กล่าวถึงประเด็นนี้

(3) หลักเกณฑ์และวิธีการรับแจ้ง

ก. แบบการแจ้งสำหรับผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่ง
เม็ดพลาสติกหรือวัสดุอื่นใด ให้ใช้แบบ ซีดี 01

ข. หลักฐานประกอบการแจ้ง ได้แก่

ก) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่เก็บเม็ดพลาสติก โดยละเอียด
ถูกต้อง และชัดเจน

ข) หลักฐานการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก

ค) สำเนาบัตรประจำตัวของผู้แจ้ง หรือหนังสือรับรองการเป็น
นิติบุคคลในกรณีที่ผู้แจ้งเป็นนิติบุคคล

³⁴ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้ง
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลง
รายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ
การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จำย โอน
เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติ
การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 29.

ง) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(4) ระยะเวลาการแจ้ง

ก. กรณีได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติกหลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องแจ้งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง³⁵

ข. กรณีได้มาหรือมีไว้ในครอบครองอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ต้องแจ้งภายใน 30 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ³⁶ คือภายในวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2548

(5) บทกำหนดโทษ

หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ³⁷

(6) ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

การแจ้งให้แจ้งต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

3) การควบคุมการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี โดยการออกเครื่องหมายรับรองสาระสำคัญมีดังนี้

(1) การกำหนดให้มีเครื่องหมายรับรองบนผลิตภัณฑ์ซีดีที่ออกให้แก่ผู้แจ้งตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 แบ่งออกเป็น 2 กรณี

ก. เครื่องหมายรับรองการผลิต เป็นเครื่องหมายและรหัสที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกให้แก่ผู้แจ้งทำการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้ทราบถึงแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ประกอบด้วย 2 กรณี

³⁵ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 18.

³⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 42.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 31.

ก) เครื่องหมายรับรองการผลิตสำหรับผู้ทำการผลิตแผ่นซีดีหรือดีวีดี³⁸

เครื่องหมายประกอบด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ คือ DIP และรหัสตัวเลขประจำตัวของผู้ทำการผลิต ไม่เกิน 4 หลัก ตามด้วยรหัสประจำแม่พิมพ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวอักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่เรียงลำดับจากอักษร A เป็นต้นไป ต่อท้ายและเมื่อใช้ถึงอักษร Z แล้วให้ใช้อักษรโรมันตัวพิมพ์ใหญ่คู่ที่เหมือนกันเรียงลำดับจากอักษร AA เป็นต้นไป ตัวอย่างเช่น DIP 0023 B DIP 0009 C DIP 0087 AA เป็นต้น

ข) เครื่องหมายรับรองการผลิตสำหรับผู้ทำการผลิตแผ่นงาน-
ต้นแบบ³⁹

เครื่องหมายประกอบด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ คือ DIP และรหัสตัวเลขประจำตัวของผู้ทำการผลิตตามด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ LBR กับตัวเลขตั้งแต่ 1 หลักเป็นต้นไป ตัวอย่างเช่น DIP LBR 2 DIP LBR 14 DIP LBR 26 เป็นต้น

ข. เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เป็นเครื่องหมายและรหัสที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกให้⁴⁰ แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้แสดงให้เห็นถึงผู้ทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต

³⁸ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลงรายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 1.

³⁹เรื่องเดียวกัน, ข้อ 21.

⁴⁰พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 9 วรรคสอง.

เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ แบ่งเป็น 3 กรณี

ก) การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีงานอันมีลิขสิทธิ์ครั้งแรก

เครื่องหมายประกอบด้วยตัวอักษรภาษาอังกฤษ คือ DIP ตามด้วยรหัสตัวเลขประจำตัวของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือ ผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ จำนวน 5 หลัก ตามด้วยตัวเลขปี ค.ศ.

2 หลักสุดท้าย และรหัสของงานลิขสิทธิ์ ตัวเลข 4 หลัก

ตัวอย่างเช่น ฐานข้อมูลการแจ้งจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตของกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกให้แก่ผู้ได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ แล้วถึง 3200 นายสร้างสรรค์ ขยันคิด แจ้งจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต-ผลิตภัณฑ์ซีดี งานดนตรีกรรมที่ตนได้ประพันธ์ไว้ 12 เพลง โดยใช้ชื่อผลงานเพลงว่า ชูโม่ล่าอังกค์ มาแจ้งในปี พ.ศ. 2553 เป็นครั้งแรก ไม่เคยมีเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบมาก่อน รวมทั้งต้องการผลิตงานโสตทัศนวัสดุ เป็นวีซีดีคาราโอเกะอีก 1 รายการ สำหรับผลงานเพลงเดียวกัน เมื่อตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการแจ้งว่า มีความถูกต้องครบถ้วนแล้ว นายสร้างสรรค์จะได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ คือ DIP 03201110001 สำหรับแผ่นงานต้นแบบของผลิตภัณฑ์ซีดีผลงาน ชื่อ ชูโม่ล่าอังกค์ ส่วนแผ่นงานต้นแบบของผลิตภัณฑ์วีซีดี คาราโอเกะผลงาน ชื่อ ชูโม่ล่าอังกค์ จะได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ DIP 03201110002

ข) กรณีการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีจากแผ่นงานต้นแบบ ซึ่งมีรหัสประจำแผ่นงานต้นแบบอยู่แล้วก่อนวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ⁴¹

⁴¹ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลง-รายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติ-การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 24-25.

ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ แจ้งรหัสดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกับการแจ้งการจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต และให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกรหัสเดิมที่ได้แจ้งนั้นเป็นเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบตามมาตรา 9 วรรคสอง⁴² จนกว่าเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ จะได้เปลี่ยนแผ่นงานต้นแบบ (Stamper) ใหม่

ค) กรณีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดีจากแผ่นงานต้นแบบที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและมีรหัสประจำแผ่นงานต้นแบบอยู่แล้ว

ให้เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ แจ้งรหัสดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมกับการแจ้งการจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต และให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาออกรหัสเดิมที่ได้แจ้งนั้นเป็นเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบตามมาตรา 9 วรรคสอง

(2) ผู้มีหน้าที่แจ้ง

ก. ผู้ทำการผลิต⁴³

การผลิต⁴⁴ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กำหนดว่าการทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้มีขึ้นซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ดี ดังนั้น ผู้ทำการผลิต ย่อมหมายถึงผู้ประกอบการโรงงานและเป็นผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรที่ประสงค์จะรับจ้างทำการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี และหรือแผ่นงานต้นแบบที่มีผู้ว่าจ้างผลิต จึงต้องแจ้ง

⁴²พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี พ.ศ. 2548, มาตรา 9 “... เมื่อได้รับแจ้งการทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตตามมาตรา 5 วรรคสอง ถูกต้องครบถ้วนแล้วให้อธิบดีออกเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์โดยเร็วเพื่อใช้แสดงบนผลิตภัณฑ์ที่ดีและให้เจ้าของลิขสิทธิ์ทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตได้นับแต่วันที่ได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ”

⁴³พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5 วรรคแรก.

⁴⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

เพื่อให้อธิบดีออกเครื่องหมายรับรองการผลิตในการนำไปใช้แสดงให้ปรากฏบนผลิตภัณฑ์ที่ดี ได้แก่

ก) ผู้ประกอบกิจการโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี

ข) ผู้ประกอบกิจการโรงงานผลิตแผ่นงานต้นแบบ

การประกอบกิจการโรงงานโดยทั่วไปแล้วจะต้องขออนุญาต⁴⁵

ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งกำหนดให้โรงงานผลิตที่ดีเป็นโรงงานจำพวกที่ 3⁴⁶

ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ซึ่งต้องห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานก่อนได้รับ

ใบอนุญาต⁴⁷ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ต้องแจ้งข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับ

การประกอบกิจการโรงงานที่ต้องแจ้งเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้⁴⁸

กรณีการกำกับดูแลโรงงานผลิตที่ดีจึงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม

แต่มิได้เป็นบทบัญญัติที่ควบคุมดูแล และกำหนดให้มีการตรวจสอบการผลิตงาน

อันมีลิขสิทธิ์ให้ถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

ข. เจ้าของลิขสิทธิ์

เจ้าของลิขสิทธิ์⁴⁹ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

หมายความว่า เจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึง

ผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ ซึ่งต้องแจ้งเพื่อให้

พนักงานเจ้าหน้าที่ออกเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ

ดังนั้น เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับ-

อนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์มีหน้าที่ต้องแจ้ง เพื่อเป็นการควบคุมการผลิตงาน

⁴⁵ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, มาตรา 7.

⁴⁶ กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2545) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, ข้อ 3.

⁴⁷ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, มาตรา 12.

⁴⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 8.

⁴⁹ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ดี พ.ศ. 2548, มาตรา 3.

อันมีลิขสิทธิ์ประเภทใดประเภทหนึ่งที่ต้องการนำงานนั้น ๆ ลงบนแผ่นงานต้นแบบ และนำไปบันทึกลงในผลิตภัณฑ์ซีดี ที่สามารถถ่ายทอดงานเพื่อใช้งานได้จริง

อย่างไรก็ดี กรณีนี้มีข้อยกเว้นการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ใช้เพื่อการศึกษา เพื่อประโยชน์ในทางราชการ เพื่อการสาธารณประโยชน์ หรือการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยไม่ต้องแจ้ง⁵⁰

(3) หลักเกณฑ์ และวิธีการรับแจ้ง

ก. ผู้ทำการผลิต

ก) ใช้แบบการแจ้งสำหรับผู้จะทำการผลิต คือแบบ ซีดี 01

ข) หลักฐานประกอบการแจ้ง⁵¹ ได้แก่

(ก) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

(ข) แผนผังของสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่แสดง

ทางเข้าออก และที่ตั้งเครื่องจักร โดยละเอียด ถูกต้อง และชัดเจน

(ค) หลักฐานการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี กรณีเป็นผู้นำเข้าเครื่องจักร

(ง) หลักฐานการได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง หรือเช่า หรือเช่าซื้อซึ่งเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

(จ) หลักฐานแสดงสิทธิในการใช้สถานที่ที่เป็นสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

⁵⁰พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5 วรรคสอง.

⁵¹ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้ง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลง-รายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติ-การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 7.

(ฉ) ตำนานทะเบียนบ้านของสถานที่ตั้งสถานที่ผลิต
ผลิตภัณฑ์ซีดีและของผู้จะทำการผลิต

(ซ) ตำนานบัตรประจำตัวของผู้จะทำการผลิต หรือหนังสือ
รับรองการเป็นนิติบุคคลในกรณีที่ผู้จะทำการผลิตเป็นนิติบุคคล

(ช) ตำนานใบอนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

(ญ) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ข. เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้
ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์

ก) ใช้แบบการแจ้งสำหรับเจ้าของลิขสิทธิ์ คือแบบ ซีดี 02

ข) ยื่นหลักฐานประกอบการแจ้ง⁵² ได้แก่

(ก) ตำนานบัตรประจำตัวของผู้เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอน-
ลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์หรือหนังสือรับรองการเป็น
นิติบุคคลในกรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำ
การผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์เป็นนิติบุคคล

กรณีเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับ-
อนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต เพื่อการส่งออก
ทั้งหมด จะมีเอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวหรือไม่ก็ได้

(ข) หลักฐานหรือหนังสือรับรองที่แสดงว่าผู้แจ้งเป็น
เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมี
ลิขสิทธิ์ ตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

⁵²ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้ง
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลง-
รายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ
การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จ่าย โอน
เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติ-
การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 1.

กรณี หลักฐานหรือหนังสือรับรองดังกล่าวได้จัดทำขึ้น
ในต่างประเทศ หลักฐานหรือหนังสือรับรองนั้นจะมีคำรับรองลายมือชื่อหรือไม่ก็ได้

(ค) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ค. วิธีการแจ้ง⁵³

ก) แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือ
สำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือ

ข) ส่งโดยทางโทรสารในวันและเวลาราชการ ถึงพนักงาน-
เจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือ

ค) ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถึงพนักงาน-
เจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

(4) ระยะเวลาการแจ้ง

กำหนดให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี ได้แก่ ผู้จะทำการผลิต หรือผู้ประกอบการ โรงงาน และเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ ก่อนเริ่มทำการผลิตต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่⁵⁴

⁵³ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา เรื่อง การกำหนด แบบ รายการที่ต้องแจ้ง
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต การเปลี่ยนแปลง-
รายการ การย้ายสถานที่ผลิต เครื่องหมายรับรองการผลิต เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ
การจัดทำบัญชีของผู้ทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองหรือจำหน่าย จำย โอน
เครื่องจักร และการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก ตามพระราชบัญญัติ-
การผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 2.

⁵⁴พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5.

(5) บทกำหนดโทษ

ก. ผู้ทำการผลิต หรือผู้ประกอบกิจการโรงงาน ที่ไม่ปฏิบัติที่
การแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน
สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵⁵

ข. เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้
ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ ที่ไม่ปฏิบัติกรแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต ต้องระวางโทษปรับ
ไม่เกินสองแสนบาท⁵⁶

ค. ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่ต้องทำและแสดงเครื่องหมายรับรอง
การผลิตและแสดงเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ หากไม่ปฏิบัติต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵⁷

ง. เจ้าของลิขสิทธิ์มีหน้าที่ต้องทำเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ
หากไม่ปฏิบัติต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือ
ทั้งจำทั้งปรับ⁵⁸

จ. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองการผลิต เว้นแต่เป็น
ผู้ทำการผลิตที่ได้แจ้งการผลิต หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ
ไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁵⁹

ฉ. ห้ามผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เว้นแต่เป็นเจ้าของ-
ลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้ทำการผลิตที่รับจ้างทำการผลิตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้แจ้งการผลิต
หรือว่าจ้างทำการผลิต และได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ หากฝ่าฝืนต้องระวาง-
โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁶⁰

⁵⁵ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซิดี พ.ศ. 2548, มาตรา 22.

⁵⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 23.

⁵⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 26.

⁵⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 27.

⁵⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28 วรรคแรก.

⁶⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28 วรรคสอง.

ข. ห้ามผู้ใดปลอม หรือเลียนเครื่องหมายรับรองการผลิตหรือเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายรับรอง หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท⁶¹

(6) ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

ก. ผู้รับแจ้งการทำการผลิต หรือว่าจ้างทำการผลิต

การแจ้งให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่⁶² ซึ่งหมายถึงผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ⁶³ คือ

ก) พนักงานเจ้าหน้าที่ สังกัดกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือ

ข) พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ในการนี้ การรับแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้ง เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง โดยใช้แบบใบรับแจ้งตามที่อธิบดีประกาศกำหนด⁶⁴

ข. ผู้ออกเครื่องหมายรับรอง

ให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกเครื่องหมายรับรองการผลิตให้แก่ผู้ทำการผลิต เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการทำการผลิต หรือว่าจ้างทำการผลิต ถูกต้องครบถ้วนแล้ว

4) การกำกับดูแลการประกอบกิจการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีของโรงงาน-ผลิตซีดี ดีวีดีและแผ่นงานต้นแบบ มีสาระสำคัญดังนี้

⁶¹พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 29.

⁶²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 5.

⁶³เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

⁶⁴เรื่องเดียวกัน, มาตรา 5 วรรคสาม และวรรคท้าย.

(1) ผู้มีหน้าที่แจ้ง คือ ผู้ทำการผลิต⁶⁵ ต้องแจ้งก่อนทำการผลิตเพื่อขอรับเครื่องหมายรับรองการผลิต ไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตแผ่นซีดี หรือดีวีดี หรือแผ่นงานต้นแบบ ตามกำหนดเรื่องการผลิต⁶⁶ โดยการทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้มีขึ้นซึ่งผลิตภัณฑ์ซีดี

ผู้ทำการผลิต หมายถึง ผู้ประกอบกิจการโรงงานและเป็นผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรที่ประสงค์จะรับจ้างทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี และหรือแผ่นงานต้นแบบที่มีผู้ว่าจ้างผลิต จึงต้องแจ้งเพื่อให้อธิบดีออกเครื่องหมายรับรองการผลิตในการนำไปใช้แสดงให้ปรากฏบนผลิตภัณฑ์ซีดี ได้แก่

ก. ผู้ประกอบกิจการโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

ข. ผู้ประกอบกิจการโรงงานผลิตแผ่นงานต้นแบบ

(2) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการรับแจ้ง

ก. หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ต้องแจ้ง

ก) ผู้ทำการผลิต ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงานและเป็นผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักรที่ประสงค์จะรับจ้างทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี และหรือแผ่นงานต้นแบบ ตามที่มีผู้ว่าจ้าง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกเครื่องหมายรับรองการผลิตจะต้องแสดงให้ปรากฏบนผลิตภัณฑ์ซีดี

ข) กรณีที่ผู้ทำการผลิตมีสถานที่ผลิตมากกว่า 1 แห่ง มีหน้าที่ต้องแจ้งสถานที่ผลิตทุกแห่ง เพื่อให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาสามารถติดตามและตรวจสอบสถานที่ทำการผลิตได้

ค) กรณีที่มีการย้ายสถานที่ผลิต ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่ย้ายสถานที่ผลิต

ง) ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง⁶⁷

⁶⁵พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5 วรรคแรก.

⁶⁶เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

⁶⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 16.

จ) การจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน⁶⁸

ฉ) ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่แสดงใบรับแจ้งการผลิตไว้ ณ ที่เปิดเผยในสถานที่ผลิตตามที่ระบุไว้ในใบรับแจ้ง

ช) ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่จัดทำบัญชีแสดงจำนวน ปริมาณ การผลิต การขาย การจำหน่าย และการมีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์ซีดีที่ทำการผลิตโดยให้มีข้อความ รายการ และระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชีตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

ซ) การผลิตแผ่นซีดีที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่ต้องทำและแสดงเครื่องหมายรับรองการผลิตและแสดงเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ ให้ปรากฏลงบนแผ่นงานต้นแบบที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานที่มีลิขสิทธิ์

ส่วนการผลิตแผ่นซีดีเปล่า ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่ต้องทำและแสดงเฉพาะเครื่องหมายรับรองการผลิต เนื่องจากแผ่นซีดีเปล่าไม่ปรากฏข้อมูลอันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์

ณ) กรณีผู้ทำการผลิตประสงค์จะทำการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิตงานที่มีลิขสิทธิ์ได้ว่าจ้างและหรือการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีเปล่าที่ไม่มีการบันทึกข้อมูลลงบนแผ่น ย่อมมีหน้าที่ต้องแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เพื่อเป็นการรายงานฝ่ายปกครองของรัฐทราบถึงกระบวนการผลิตที่ได้แจ้งไว้ และใช้ประกอบในการพิจารณาพฤติกรรมประกอบกิจการว่าเป็นไปตามกฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

หากเป็นเพียงผู้ได้มาหรือมีไว้ในครอบครองเครื่องจักร มิได้เป็นผู้ทำการผลิต มีหน้าที่ต้องแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร และแจ้งการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดี เท่านั้น

⁶⁸พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 17.

อย่างไรก็ดี ผู้ทำการผลิต ซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการ โรงงานผลิต-ผลิตภัณฑ์ซีดี และผู้ประกอบกิจการ โรงงานผลิตแผ่นงานต้นแบบ จะต้องขออนุญาต⁶⁹ ต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานผลิตซีดีเป็นโรงงานจำพวกที่ 3⁷⁰ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ต้องห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานก่อนได้รับใบอนุญาต⁷¹ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้ต้องแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ-โรงงานที่ต้องแจ้งเป็นครั้งคราวหรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้⁷² กรณีการกำกับดูแล โรงงานผลิตซีดีจึงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรม มิได้มี บทบัญญัติอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการตรวจสอบการผลิตต้องไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ข. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการจะทำการผลิต โดยต้อง ออกใบรับแจ้ง และออกเครื่องหมายรับรองการผลิต เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง โดยใช้แบบใบรับแจ้งตามที่อธิบดีประกาศกำหนด⁷³

ค. หลักฐานประกอบการแจ้งเป็นกรณีเดียวกับผู้จะทำการผลิต ต้องแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต เพื่อให้อธิบดีออกเครื่องหมายรับรองการผลิต ได้แก่

ก) แผนที่แสดงที่ตั้งสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

ข) แผนผังของสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่แสดงทางเข้าออก และที่ตั้งเครื่องจักร โดยละเอียด ถูกต้อง และชัดเจน

ค) หลักฐานการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี กรณีเป็นผู้นำเข้าเครื่องจักร

⁶⁹พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, มาตรา 7.

⁷⁰กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2545) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, ข้อ 3.

⁷¹พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535, มาตรา 12.

⁷²เรื่องเดียวกัน, มาตรา 8.

⁷³พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5 วรรคสาม และ วรรคท้าย.

ง) หลักฐานการได้มาหรือมีไว้ในครอบครอง หรือเช่า หรือเช่าซื้อซึ่งเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

จ) หลักฐานแสดงสิทธิในการใช้สถานที่เป็นสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี

ฉ) สำเนาทะเบียนบ้านของสถานที่ตั้งสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีและของผู้จะทำการผลิต

ช) สำเนาบัตรประจำตัวของผู้จะทำการผลิต หรือหนังสือรับรองการเป็นนิติบุคคลในกรณีที่ผู้จะทำการผลิตเป็นนิติบุคคล

ซ) สำเนาใบอนุญาตตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

ณ) เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่จำเป็นและเกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ง. วิธีการแจ้ง

ก) แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือ

ข) ส่งโดยทางโทรสารในวันและเวลาราชการ ถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด หรือ

ค) ส่งโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับถึงพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กรมทรัพย์สินทางปัญญาหรือสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

(3) ระยะเวลาการแจ้ง

ก. ผู้ทำการผลิต หรือผู้ประกอบการโรงงาน แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนเริ่มทำการผลิต⁷⁴

ข. การแจ้งให้ทราบถึงสถานที่ผลิตมากกว่า 1 แห่ง เป็นการแจ้งกรณีเดียวกับการแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต⁷⁵

⁷⁴พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 5.

⁷⁵เรื่องเดียวกัน, มาตรา 7 วรรคแรก.

ค. การย้ายสถานที่ผลิตต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่
ย้ายสถานที่ผลิต⁷⁶

ง. การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งต่อ
อธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง⁷⁷

จ. การจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายใน
เจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน⁷⁸

ฉ. การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่น
ใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา
หรือมีไว้ในครอบครอง⁷⁹

การใช้เม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใด ในการผลิตผลิตภัณฑ์จึง
ครอบคลุมถึงการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีแผ่นเปล่าที่ไม่มีการบันทึกข้อมูล จึงแสดงให้เห็นว่า
การกำกับดูแลกระบวนการผลิต แม้จะไม่ทำการผลิตงานอันมีลิขสิทธิ์ ก็ครอบคลุม
การผลิตทุกกรณี เพื่อให้ฝ่ายปกครองของรัฐทราบถึงการผลิตที่ได้แจ้งไว้และสามารถ
นำไปใช้ประกอบการพิจารณาพฤติกรรมการประกอบกิจการว่ากระบวนการผลิต
ผลิตภัณฑ์ซีดีมีการกระทำความผิดสงสัยตามกฎหมายกำหนดไว้หรือไม่

อย่างไรก็ตาม การจัดทำบัญชีแสดงจำนวน ปริมาณการผลิต
การขาย การจำหน่าย และการมีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์ซีดีที่ทำการผลิตที่ต้อง
ลงรายการในบัญชีตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด มิได้กำหนดให้ต้องแจ้งต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ หรือแจ้งต่ออธิบดีไว้แต่อย่างใด แต่มีการกำหนดโทษ

⁷⁶พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 7 วรรคสอง.

⁷⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 16.

⁷⁸เรื่องเดียวกัน, มาตรา 17.

⁷⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 18.

(4) บทกำหนดโทษ

ก. ผู้จะทำการผลิต หรือผู้ประกอบการโรงงาน ที่ไม่ปฏิบัติตาม ที่การแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁰

ข. ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่ต้องทำและแสดงเครื่องหมายรับรอง การผลิตและแสดงเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸¹

ค. การแจ้งให้ทราบถึงสถานที่ผลิตมากกว่า 1 แห่ง เป็นการแจ้ง กรณีเดียวกับการแจ้งก่อนเริ่มทำการผลิต หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸²

ง. การย้ายสถานที่ผลิตต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่ ย้ายสถานที่ผลิต หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸³

จ. การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งต่อ อธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง หากไม่ปฏิบัติตาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁴

ฉ. การจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งต่ออธิบดีภายใน เจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน หนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁵

⁸⁰ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 22.

⁸¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 26.

⁸² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 22.

⁸³ เรื่องเดียวกัน.

⁸⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 30.

⁸⁵ เรื่องเดียวกัน.

ข. ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่แสดงใบรับแจ้งการผลิตไว้ ณ ที่เปิดเผย ในสถานที่ผลิตตามที่ระบุไว้ในใบรับแจ้ง หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท⁸⁶

ฉ. ผู้ทำการผลิตมีหน้าที่จัดทำบัญชีแสดงจำนวน ปริมาณการผลิต การขาย การจำหน่าย และการมีไว้ในครอบครองซึ่งผลิตภัณฑ์ซีดีที่ทำการผลิตโดย ให้มีข้อความ รายการ และระยะเวลาที่ต้องลงรายการในบัญชีตามแบบที่อธิบดีประกาศ กำหนด หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท⁸⁷

ช. ห้ามมิให้ผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองการผลิต เว้นแต่เป็นผู้ทำ การผลิตที่ได้แจ้งการผลิต หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁸

ซ. ห้ามผู้ใดใช้เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เว้นแต่เป็นเจ้าของ ลิขสิทธิ์ หรือเป็นผู้ทำการผลิตที่รับจ้างทำการผลิตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ได้แจ้งการผลิต หรือว่าจ้างทำการผลิต และได้รับเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ หากฝ่าฝืนต้องระวาง- โทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁸⁹

ฅ. ห้ามผู้ใดปลอม หรือเลียนเครื่องหมายรับรองการผลิตหรือ เครื่องหมายรับรองงานต้นแบบ เพื่อให้ผู้อื่นหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายรับรอง หากฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท⁹⁰

ญ. การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก หรือวัสดุ อื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ย่อมต้องแจ้งต่ออธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่

⁸⁶พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 24.

⁸⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 25.

⁸⁸เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28 วรรคแรก.

⁸⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 28 วรรคสอง.

⁹⁰เรื่องเดียวกัน, มาตรา 29.

วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง หากไม่ปฏิบัติตามต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁹¹

(5) ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

ก. การแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ⁹² ได้แก่

ก) แจ้งการทำการผลิต หรือว่าจ้างทำการผลิต

ข) แจ้งให้ทราบว่ามีสถานที่ผลิตมากกว่า 1 แห่ง

ค) แจ้งย้ายสถานที่ผลิต

ข. การแจ้งต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

ก) การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร ต้องแจ้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง

ข) การจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร ต้องแจ้งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จำหน่าย จ่าย โอน

ค) การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ต้องแจ้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มา หรือมีไว้ในครอบครอง

4.2.2 อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548 กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รักษาราชการ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติงานตามบทบัญญัตินี้

⁹¹ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 31.

⁹² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3.

1) ผู้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่

โดยประกาศกระทรวงพาณิชย์ กำหนดให้ข้าราชการในสังกัด กรมทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้ง ต่อไปนี้เป็น พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการ⁹³ ในทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ได้แก่

(1) ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ อธิบดี และ รองอธิบดี

กรณีอธิบดีมีอำนาจและหน้าที่รับแจ้ง และออกเครื่องหมาย- รับรอง บัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่เป็นการชัดแจ้ง โดยไม่ต้องแต่งตั้งเป็น การเฉพาะ

(2) ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก และผู้อำนวยการกอง

(3) ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ตั้งแต่ระดับ ปฏิบัติการขึ้นไป

(4) ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ตั้งแต่ระดับชำนาญงาน ขึ้นไป

2) อำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ให้พนักงาน- เจ้าหน้าที่ ซึ่งมีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหน่วยงานหลักเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายให้ สามารถตรวจสอบเครื่องจักร เม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่อาจมีการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ และใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด รวมตลอดถึงการให้บุคคลมาให้ถ้อยคำและส่งเอกสารที่อาจมีประโยชน์แก่การค้นพบ หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิด สาระสำคัญมีดังนี้

⁹³ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ 10/2552 เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และ บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, ข้อ 2.

(1) เข้าไปในสถานที่ผลิตในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่ผลิต เพื่อตรวจสอบใบรับแจ้ง เครื่องจักร เม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่อาจใช้เป็นหลักฐานในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(2) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่า ถ้อยคำ สมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าวมีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้⁹⁴

(3) รับแจ้ง

ก. พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับแจ้ง

- ก) การแจ้งจะทำการผลิต
- ข) การแจ้งให้ทราบถึงสถานที่ผลิตมากกว่า 1 แห่ง
- ค) การแจ้งย้ายสถานที่ผลิตต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่ย้ายสถานที่ผลิต⁹⁵
- ง) การแจ้งจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิต สำหรับเจ้าของลิขสิทธิ์

ข. อธิบดีเป็นผู้รับแจ้ง

- ก) การแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร
- ข) การแจ้งการจำหน่าย จ่าย โอน เครื่องจักร
- ค) การแจ้งการได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดอันเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

⁹⁴ พระราชบัญญัติการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดี พ.ศ. 2548, มาตรา 19.

⁹⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 7 วรรคสอง.

4.2.3 ความสำคัญที่กำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมาย

ในอดีตประเทศไทยถูกกล่าวหาว่าเป็นประเทศที่มีการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ โดยเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีรายใหญ่ในแถบเอเชีย มีโรงงานผลิตซีดีหลายรายที่ลักลอบผลิต และมีการนำเข้าส่งออกผลิตภัณฑ์ซีดีเป็นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ที่ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ สูญเสียรายได้ และผลประโยชน์ทางธุรกิจ เพื่อเป็นการพิสูจน์ และแก้ไขปัญหาตามข้อกล่าวหาจากเอกชนเจ้าของลิขสิทธิ์ต่างประเทศ รวมทั้งฝ่ายปกครองของรัฐ ไม่ทราบปริมาณกำลังผลิตสินค้าละเมิดนี้ได้จากการบังคับใช้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ที่เป็นการกำกับดูแลการตั้งโรงงานเป็นการทั่วไปเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิด

เพื่อให้เป็นมาตรการเสริมการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี ในการบังคับใช้กฎหมายสามารถติดตามและตรวจสอบการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดีได้ครบวงจร ได้แก่ การทำการผลิต การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องจักร การได้มาหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งเม็ดพลาสติก การจะทำการผลิตหรือว่าจ้างทำการผลิตของเจ้าของลิขสิทธิ์

เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นหน่วยงานหลักเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายให้สามารถตรวจสอบเครื่องจักร เม็ดพลาสติก หรือวัสดุอื่นใดที่เป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องที่อาจมีการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด รวมตลอดถึงการให้บุคคลมาให้อัยการและส่งเอกสารที่อาจมีประโยชน์แก่การค้นพบ หรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิด สารสำคัญมีดังนี้

1) การออกเครื่องหมายรับรองให้แก่ผู้ทำการผลิต และเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอน หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิต จะสามารถควบคุมตรวจสอบพฤติกรรมการผลิตงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ปริมาณการผลิตที่ทำการว่าจ้างโรงงานผลิตซีดี และหรือสังกัดค่ายเพลง หรือผู้ผลิตภาพยนตร์ ได้ด้วยตนเอง และรวมถึงผลประโยชน์ค่าตอบแทน หรือรายได้ที่จะได้รับจากส่วนแบ่งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีในรูปแบบต่าง ๆ ตามข้อตกลง

2) กรณีที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์จากผลิตภัณฑ์ซีดี สามารถนำผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีการตรวจยึดไปตรวจสอบที่มา หรือต้นตอการผลิต ได้ 2 ทาง คือ

(1) ตรวจสอบรอยตำหนิบนแผ่น และเครื่องหมายรับรองการผลิต เพื่อสืบหาโรงงานผู้ผลิตว่ามีการแจ้งต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ทราบว่าการจ้างโรงงานผลิตรายใดทำการผลิต โดยทำให้ปรากฏเครื่องหมายรับรองการผลิตปรากฏบนแผ่นอย่างถูกต้องหรือไม่ และ

(2) ตรวจสอบเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบที่ปรากฏบนแผ่นว่าเป็นเครื่องหมายรับรองงานต้นแบบของผู้ว่าจ้างทำการผลิตทั้งเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับโอนลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ รายใดที่ได้แจ้งการจะทำการผลิต หรือว่าจ้างทำการผลิตไว้ต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้วหรือไม่

3) สามารถตรวจสอบปริมาณการผลิตของโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีจากปริมาณการแจ้งของเจ้าของลิขสิทธิ์ ผู้รับโอน หรือผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการผลิต

4) ข้อมูลการแจ้งเป็นประโยชน์ในการไปใช้วิเคราะห์ศึกษาแนวโน้มการผลิต การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ใช้กับงานอันมีลิขสิทธิ์ ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกี่ยวกับการบริโภคงานอันมีลิขสิทธิ์ ตลอดจนแนวโน้มการละเมิดที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลก

4.3 มาตรการป้องปรามการจำหน่ายสินค้าละเมิด

บันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือปฏิบัติงานการป้องปรามการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2549 ได้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้วามร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) องค์การของรัฐ จำนวน 4 หน่วยงาน (2) เจ้าของสิทธิหรือตัวแทน จำนวน 24 หน่วยงาน และ (3) ผู้ประกอบการศูนย์การค้า จำนวน 10 แห่ง ให้เป็นการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการจับกุมผู้จำหน่ายสินค้าละเมิดอย่างต่อเนื่อง โดยประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา และเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ที่ได้ร่วมกันกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการตรวจสอบประเมินผล

การจัดทำบันทึกความตกลงเป็นความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่มีได้มีสภาพบังคับตามกฎหมาย แต่เป็นการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซึ่งดีเกิดความคล่องตัว และให้ผู้ร่วมลงนาม โดยเฉพาะเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้มีส่วนร่วมกับองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนให้นโยบายด้านการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นมาตรการเสริมการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการลงนาม ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

4.3.1 บันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือปฏิบัติงานการป้องปรามการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2549

1) สาระสำคัญของบันทึกความตกลง

การใช้มาตรการกดดันมิให้มีการจำหน่ายสินค้าละเมิด โดยการบังคับใช้กฎหมายทุกฉบับที่เกี่ยวข้อง และกำหนดให้เจ้าของศูนย์การค้ามีความรับผิดชอบในการสอดส่องดูแล ไม่ให้มีการกระทำละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเกิดขึ้นในศูนย์การค้าด้วย เพื่อเป็นมาตรการเสริมในการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ กล่าวโดยสรุป คือ

(1) มีการจัดชุดตรวจประเมินผลในพื้นที่เป้าหมายที่ภาคเอกชนร่วมกันกำหนดให้เป็นพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ รวม 25 แห่ง ใน 8 จังหวัด และพื้นที่เฝ้าระวัง รวม 19 แห่ง ใน 6 จังหวัด

(2) เป้าหมายของผลการดำเนินการ คือ การลดปริมาณการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ในพื้นที่ที่ต้องเฝ้าระวังพิเศษ จะต้องไม่ปรากฏสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเห็นได้ชัด

(3) กำหนดให้มีการออกตรวจประเมินผล 60 วันต่อครั้ง โดยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา ร่วมกับภาคเอกชนเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยทุกฝ่ายต้องลงนามในบันทึกตรวจประเมินไว้เป็นหลักฐาน

เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาที่ร่วมลงนามนั้น ประกอบด้วย
เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจของเจ้าของลิขสิทธิ์ร่วมด้วย

นอกจากนี้ กรมทรัพย์สินทางปัญญายังจัดชุดจรรยาบรรณ รวม 2 ชุด
ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา ออกปราบปรามการละเมิดใน
กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เป็นประจำทุกวัน

(4) กำหนดให้เจ้าของสถานที่ให้เช่าร้านค้า หรือแผงลอย เพื่อ
ประกอบกิจการตามพื้นที่เป้าหมายที่ร่วมลงนามมีส่วนในความรับผิดชอบ และรับทราบ
ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

(5) กำหนดความร่วมมือให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ทางสื่อและ
ตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและเห็นถึงข้อเสียของการละเมิด
ทรัพย์สินทางปัญญา

2) ผู้ร่วมลงนามในบันทึกความตกลง

(1) องค์กรของรัฐ จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่

- ก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ข. กรุงเทพมหานคร
- ค. กรมทรัพย์สินทางปัญญา
- ง. กรมสอบสวนคดีพิเศษ

(2) เจ้าของสิทธิหรือตัวแทน จำนวน 24 หน่วยงาน

- ก. สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย
- ข. สมาคมนักเพลงลูกทุ่งแห่งประเทศไทย
- ค. สมาคมผู้สร้างภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา
- ง. สมาคมอุตสาหกรรมภาพยนตร์ไทย
- จ. พันธมิตรธุรกิจซอฟต์แวร์
- ฉ. สมาคมอุตสาหกรรมเพลงไทย
- ช. บริษัท แคททาลิสท์ อัลลายแอนซ์ (ประเทศไทย) จำกัด
- ซ. บริษัท ควันติโก (ประเทศไทย) จำกัด
- ณ. บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

- ญ. บริษัท ซีเล็คทีฟ เทรคมาร์ค ยูเนี่ยน (ไทยแลนด์) จำกัด
- ฎ. บริษัท ซีวีดี อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- ฏ. บริษัท ดิลลิกี่ แอนด์ กิบบินส์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- ฐ. บริษัท เบเคอร์ แอนด์ แม็คเคนซี่ จำกัด
- ฑ. บริษัท ป้องทรัพย์ จำกัด (มหาชน)
- ฒ. บริษัท มงคลภาพยนตร์ จำกัด
- ณ. บริษัท ยูไนเต็ทโฮม เอ็นเตอร์เทนเมนต์ จำกัด
- ด. บริษัท เราส์ แอนด์ โค อินเตอร์เนชั่นแนล (ประเทศไทย)

จำกัด

- ต. บริษัท โรส วิดีโอ จำกัด
- ถ. บริษัท ลิขสิทธิ์เพลง จำกัด
- ท. บริษัท สหมงคลฟิล์ม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
- ธ. บริษัท สัตยะพล แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
- น. บริษัท เอ พี เอส อินเตอร์มัลติค จำกัด
- บ. บริษัท เอ็มพิกเจอร์ส จำกัด
- ป. บริษัท โอไรอัน อินเวสทิเกชั่น จำกัด

จากรายนามข้างต้น ปรากฏว่า ผู้ร่วมลงนามส่วนใหญ่เป็น
เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

(3) ผู้ประกอบกิจการศูนย์การค้า จำนวน 10 แห่ง

- ก. ศูนย์การค้าตะวันนา
- ข. ศูนย์การค้าจอมจิตต์
- ค. ศูนย์การค้าเซียร์ รังสิต
- ง. ศูนย์การค้าเดอะมอลล์ (บริษัท เดอะมอลล์ กรุ๊ป จำกัด)
- จ. ศูนย์การค้าประตูน้ำเซ็นเตอร์
- ฉ. ศูนย์การค้าพันธุ์ทิพย์พลาซ่า
- ช. ศูนย์การค้าฟิวเจอร์ปาร์ค รังสิต
- ซ. ศูนย์การค้าฟอร์จูน

ณ. ศูนย์การค้าเสรีเซ็นเตอร์ (บริษัท เสรีเซ็นเตอร์ แมนเนจเม้นท์ จำกัด)

ณ. ศูนย์สรรพสินค้าซีคอน สแควร์ (บริษัท ซีคอนดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน))

3) การกระทำละเมิดลิขสิทธิ์

กรณีการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีพฤติการณ์แสดงให้เห็นชัดแจ้งหรือปรากฏวัตถุหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ซีดีปกที่มีรูปภาพ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิต โทรศัพท์ เครื่องฉาย หรือทำให้ปรากฏเสียงและหรือภาพ หรือสิ่งทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการกระทำความผิดที่ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติงานตามความร่วมมือดำเนินการ เมื่อมีการกระทำต่อไปนี้

(1) การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียงอันมีลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้ ไม่ว่าในส่วนที่เป็นเสียงและหรือภาพ⁹⁶

(2) การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานแพร่เสียงแพร่ภาพอันมีลิขสิทธิ์ โดยไม่ได้รับอนุญาต⁹⁷ ได้แก่

ก. จัดทำโสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง หรืองานแพร่เสียงแพร่ภาพ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ข. แพร่เสียงแพร่ภาพซ้ำ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน

ค. จัดให้ประชาชนฟังและหรือชมงานแพร่เสียงแพร่ภาพ โดยเรียกเก็บเงินหรือผลประโยชน์อย่างอื่นในทางการค้า

⁹⁶พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 28.

⁹⁷เรื่องเดียวกัน, มาตรา 29.

(3) การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต⁹⁸

4.3.2 อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

การจัดทำบันทึกความตกลงฉบับนี้ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายของกรมทรัพย์สินทางปัญญาต้องไม่เกินขอบเขตอำนาจและหน้าที่ในฐานะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่กำหนดไว้ชัดเจน ดังนี้

1) เข้าตรวจค้นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์

กำหนดให้อำนาจในการเข้าไปในอาคาร สถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าของบุคคลใดในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือเข้าไปในยานพาหนะ เพื่อตรวจค้นสินค้า หรือตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์

2) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

อำนาจการยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดในที่นี้ เป็นการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการให้ความคุ้มครองสิทธิแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ที่มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวที่จะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือ ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ และสิ่งบันทึกเสียง โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดหรือไม่ก็ได้ แต่เงื่อนไขดังกล่าวจะกำหนดในลักษณะที่เป็นการจำกัดการแข่งขันโดยไม่เป็นธรรมไม่ได้ กล่าวคือ มีการกระทำที่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยมีวัตถุ หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ ปกที่มีรูปภาพ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์ที่ใช้ผลิต โทรทัศน์ เครื่องฉาย หรือทำให้ปรากฏเสียงและหรือภาพ หรือสิ่งที่ทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ กล้องบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

⁹⁸พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 30.

3) ตั้งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำ สมุดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าว มีประโยชน์แก่การค้นพบหรือใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

4) การจัดทำบันทึกความตกลงเพื่อให้การดำเนินการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาเป็นไประเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ในการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ของประเทศ ให้สอดคล้องกับแนวทางการทำความตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไว้ โดยกำหนดให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการต่อไปนี้

(1) เป็นศูนย์กลางประสานงานกับองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน วางระเบียบปฏิบัติและจัดทำคู่มือเพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ และนำผลการปฏิบัติงานไปประชาสัมพันธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างวินัยทางการค้าของผู้ประกอบธุรกิจด้านนี้ และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์⁹⁹

(2) ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรายงานผู้รักษาการตามระเบียบนี้ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม การใช้อำนาจและหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่จะสามารถสนับสนุนการใช้สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด¹⁰⁰ แต่ในทางปฏิบัติอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเมื่อต้องทำการจับกุมผู้กระทำความผิดและดำเนินการทางคดีนั้นต้องอาศัยอำนาจของเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นสำคัญ

⁹⁹ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536, ข้อ 7

¹⁰⁰พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, มาตรา 67.

4.3.3 ความสำคัญที่กำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมาย

บันทึกความตกลง หรือบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding--MOU) ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย (บันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding--MOU) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าบันทึกความตกลง หรือ MOU เทียบเคียงตามแนวความคิดของหลักกฎหมายระหว่างประเทศเรื่องสนธิสัญญา หมายถึง ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้ทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างรัฐต่าง ๆ และอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเท่านั้น มิได้มุ่งหมายที่จะก่อความผูกพันทางกฎหมายต่อกัน จึงซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บันทึกความเข้าใจที่รัฐมิได้มีเจตนาก่อความผูกพันทางกฎหมายนั้น เป็นตราสารที่ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย)¹⁰¹ แต่เป็นการกำหนดอำนาจและหน้าที่ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นศูนย์กลางการประสานงานความร่วมมือเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ไม่ให้เกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือกรณีการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่โปร่งใสของผู้ที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี

การจัดทำบันทึกความตกลงเป็นการใช้แนวทางกฎหมายเพื่อการพัฒนาในการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ของประเทศให้สอดคล้องกับแนวทางการทำความตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศไว้ โดยกำหนดให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ดำเนินการต่อไปนี้ ซึ่งบันทึกความตกลงทุกฉบับนั้นมีวัตถุประสงค์หลักเดียวกัน คือ

1) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือในการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับอย่างเคร่งครัด

¹⁰¹ ประสิทธิ์ เอกบุตร, กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1 สนธิสัญญา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551), หน้า 77.

- 2) เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างเต็มที่ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม
 - 3) เพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดมาตรการต่าง ๆ ขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการช่วยเสริมสร้างกลไกการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความสมบูรณ์ เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 4) เพื่อเสริมสร้างให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญามีคุณธรรมและวินัยทางการค้า และให้ประชาชนผู้บริโภคละเว้นการสนับสนุนสินค้าและบริการที่เกิดจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาสนับสนุนสินค้าและบริการที่เกิดจากการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา
 - 5) เพื่อพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญาของไทยให้เอื้อต่อการส่งเสริมสนับสนุนระบบเศรษฐกิจการค้า อุตสาหกรรม และการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศ
- ปัจจุบันอำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาตามระเบียบ-
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิด-
ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ถูกยกเลิกโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงาน
ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2553 เพื่อให้
แนวทางปฏิบัติงานระหว่างองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิด
ทรัพย์สินทางปัญญาสอดคล้องกับสถานการณ์

4.4 มาตรการป้องปรามการนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิด

กรมศุลกากรได้ประสานกับกรมทรัพย์สินทางปัญญาและตัวแทนเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ตรวจ กัก และยึดสินค้าละเมิดเครื่องหมายการค้าและสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์อย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรสามารถตรวจ กัก และยึดสินค้าละเมิดได้เป็นจำนวนมาก¹⁰²

¹⁰² กระทรวงพาณิชย์, กรมทรัพย์สินทางปัญญา, รายงานกรมทรัพย์สินทางปัญญาประจำปี 2550 (กรุงเทพมหานคร: กรมทรัพย์สินทางปัญญา, กระทรวงพาณิชย์, 2550), หน้า 78.

4.4.1 บันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือปฏิบัติงานการป้องปราม-
การนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ลงวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2546

1) สาระสำคัญของบันทึกความตกลง

สืบเนื่องจากความร่วมมือปฏิบัติงานตามบันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ที่ได้ลงนาม เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2545 เพื่อปราบปรามการลักลอบผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยการ ทำให้การลักลอบผลิตและจำหน่ายลดจำนวนลงแต่ยังไม่หมดสิ้นไป จึงทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกระทรวงพาณิชย์ต้องร่วมกันดำเนินการปราบปรามอย่างต่อเนื่องและจริงจัง และต้องให้ภาคเอกชนและภาครัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการลักลอบนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้มีการจัดทำบันทึกความตกลงว่าด้วยความร่วมมือปฏิบัติงานการป้องปรามการนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาฉบับนี้ขึ้น ที่ได้ลงนามเมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2546

(1) กำหนดให้กรมศุลกากร และกรมทรัพย์สินทางปัญญาใช้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งภาคเอกชนเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจะต้องประสานงานให้ความร่วมมือกับภาครัฐอย่างเต็มที่ตลอดจนอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลและสนับสนุนการปฏิบัติงานแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการปราบปรามของภาครัฐให้ได้ผลอย่างแท้จริง ปรากฏตามข้อ 2 และข้อ 3 ของบันทึกความตกลงฉบับนี้ คือ

ก. ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่าเป็นสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา หรือมีเหตุสงสัยตามระเบียบตามที่กรมศุลกากรกำหนด กรมศุลกากรจะประสานผู้เสียหายเพื่อดำเนินการตรวจสอบสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้านั้น

ข. กรณีที่เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาร้องขอให้กักสินค้า เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เสียหายที่ส่งออกหรือนำเข้าได้ไม่เกิน 10 วัน ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาตามคำสั่งและหรือประกาศและหรือระเบียบกรมศุลกากรกำหนด และหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เสียหายต้องทำหนังสือยอมรับประกันความเสียหายที่อาจจะ

เกิดขึ้นแก่ผู้ส่งออกหรือผู้นำเข้าและเจ้าพนักงานศุลกากรในความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้น อันเนื่องมาจากการยื่นคำร้องขอให้กักและตรวจสอบสินค้า พร้อมทั้งวางหลักประกันดังกล่าวด้วย

(2) ในกรณีพนักงานศุลกากร ไม่มีอำนาจตรวจสอบสินค้าต้องสงสัย เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาหรือผู้เสียหายจะประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อดำเนินการตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องทุกฉบับเพื่อตรวจสอบสินค้าดังกล่าวและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

(3) ดำเนินคดีกับผู้นำเข้าและส่งออกที่ละเมิดกฎหมายโดยใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกฉบับ

(4) เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหายและกรมศุลกากรจะจัดชุดเฉพาะกิจที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของรัฐและเจ้าหน้าที่ภาคเอกชนเพื่อทำการตรวจสอบ ณ ด่านศุลกากรที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อกักตันและประสานงานเบื้องต้นหากพบสินค้าต้องสงสัย และในการปฏิบัติงานในแต่ละวันจะมีการลงชื่อร่วมกันไว้เป็นหลักฐาน

(5) จัดชุดเฉพาะกิจที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รัฐและเจ้าหน้าที่ของภาคเอกชนขึ้นเพื่อติดตามขยายผลและจับกุมผู้กระทำความผิดที่แท้จริง

(6) กรมศุลกากรจะดำเนินการทำลายของกลางที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาอย่างสม่ำเสมอและมีการตรวจนับของกลางก่อนการทำลายทุกครั้ง ทั้งนี้ หากสถานที่เก็บรักษาของกลางมีไม่เพียงพอ เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหายที่เกี่ยวข้องกับของกลางดังกล่าวยินดีสนับสนุนค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าว

(7) เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจะสนับสนุนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการค้นหาสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ลักลอบส่งออกหรือนำเข้า

(8) จะมีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญากับกรมศุลกากร หากไม่มีงบประมาณ เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหายยินดีสนับสนุนค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าว

(9) กรมศุลกากรจะจัดทำฐานข้อมูลกลางเพื่อวัตถุประสงค์ในการคัดแยกประเภทผู้ส่งออก และผู้นำเข้าที่เคยกระทำความผิดมาก่อนและดำเนินการตรวจตรา

เฉพาะเป็นพิเศษสำหรับผู้ส่งออกและผู้นำเข้าดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ โดยเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาจะสนับสนุนข้อมูลดังกล่าวให้กรมศุลกากรอีกส่วนหนึ่ง

(10) เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหายต้องจัดทำหนังสือรับรองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาการคำสำหรับการนำเข้าหรือส่งออกที่มีรายละเอียดครบถ้วน เช่นมีการระบุว่าการส่งออกมีกำหนดระยะเวลาและจำนวนสินค้าที่แน่นอน

(11) กรมศุลกากรจะทำการจัดระบบการขึ้นทะเบียนผู้ส่งออกและผู้นำเข้าและสามารถตรวจสอบเปรียบเทียบกับเอกสารทางราชการได้ว่ามีตัวตนจริง

(12) เอกสารในการนำเข้าส่งออกของกรมศุลกากรต้องระบุข้อมูลชนิดสินค้า ตราสินค้า แหล่งกำเนิดสินค้า และต้องตรวจสอบได้

(13) จะมีการจัดสัมมนาให้ความรู้ทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือของภาครัฐและเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหาย เช่น กฎหมายที่เกี่ยวข้องวิธีการตรวจสอบสินค้าปลอม เป็นต้น

2) ผู้ร่วมลงนามในบันทึกความตกลง ได้แก่ โดยหน่วยงานของรัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้อง รวม 20 หน่วยงาน ประกอบด้วย

(1) หน่วยงานของรัฐ 2 หน่วยงาน ได้แก่

ก. กรมศุลกากร

ข. กรมทรัพย์สินทางปัญญา

(2) หน่วยงานเอกชน 18 หน่วยงาน ได้แก่

ก. สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจบันเทิงไทย

ข. สมาคมเทปและแผ่นเสียง-ไทย

ค. สมาคมผู้สร้างภาพยนตร์แห่งสหรัฐอเมริกา

ง. บริษัทจี-พาทেন্ট จำกัด

จ. บริษัท จีเอ็มเอ็ม แกรมมี่ จำกัด (มหาชน)

ฉ. บริษัท ซีเล็คทีฟ เทคมาร์ค ยูเนี่ยน (ไทยแลนด์) จำกัด

ช. บริษัท ดิลลิกี แอนด์ กิบบินส์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

ซ. บริษัท ฟิงเกอร์ตัน (ประเทศไทย) จำกัด

- ฉ. บริษัท สัตยะพล แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด
- ญ. บริษัท สำนักกฎหมาย ดำเนิน สมเกียรติ และบุญมา จำกัด
- ฎ. บริษัท อาร์เอส โปรโมชั่น จำกัด (มหาชน)
- ฏ. บริษัท อาร์เอ็มเอส สตูดิโอ แอนด์ มัลติมีเดีย จำกัด
- ฐ. บริษัท เบเกอร์ แอนด์ แม็คเคินซี่ จำกัด
- ท. บริษัท เราส์ แอนด์ โค อินเทอร์เน็ตซันแนล (ประเทศไทย)

จำกัด

- ฅ. พันธมิตรธุรกิจซอฟต์แวร์
- ณ. โซนี่ คอมพิวเตอร์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์ อิงค์
- ด. บริษัท อดิคัส-ซาโลมอน เออี
- ต. โนเกีย คอร์ปอเรชั่น

4.4.2 อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

สาระสำคัญของบันทึกความตกลงฉบับนี้ แสดงให้เห็นได้ชัดว่า กรมทรัพย์สินทางปัญญา มีส่วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือที่ให้มีการกำหนดแนวทางการเชื่อมโยงฐานข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างกรมทรัพย์สินทางปัญญากับกรมศุลกากร เท่านั้น

ดังนั้น กรมทรัพย์สินทางปัญญา จึงมีเพียงหน้าที่กำหนดแนวนโยบาย และหารือแนวทางร่วมกับกรมศุลกากร และเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีความร่วมมือของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งได้มีการกำหนดเกี่ยวกับกรณีที่ไม่มีงบประมาณ เจ้าของทรัพย์สินทางปัญญาผู้เสียหายยินดีสนับสนุนค่าใช้จ่ายในเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดเจน

อย่างไรก็ตาม การเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือตัวแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ ยังมิได้มีการจัดทำขึ้นแต่อย่างใด

4.4.3 ความสำคัญที่กำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมาย

1) การกำหนดอำนาจและหน้าที่ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2536 ซึ่งได้กล่าวถึงในข้อ 4.3 ข้างต้นแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือกรณีการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่โปร่งใสของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี ณ จุดนำเข้าและส่งออก แม้ว่าบันทึกความตกลง หรือบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding--MOU) ไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย¹⁰³ แต่เป็นการทำหน้าที่ในฐานะศูนย์กลางการประสานงานความร่วมมือเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ไม่ให้เกิดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือกรณีการบังคับใช้กฎหมายโดยไม่โปร่งใสของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซีดี ณ จุดนำเข้าและส่งออก

2) การจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลลิขสิทธิ์ เป็นข้อกำหนดเพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบปฏิบัติของกรมศุลกากร ตามคำสั่งที่ 1/2536 เรื่อง ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น โดยกำหนดให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา แจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ให้กรมศุลกากรทราบตาม ข้อ 4 รวมทั้งแนวทางการร่วมมือการตรวจสอบสินค้าให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาพิจารณาชี้ขาดว่าสินค้าที่กรมศุลกากรได้รับคำร้องขอถกสินค้า เป็นสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์หรือไม่ ตาม ข้อ 5 ของคำสั่งนี้ จึงเป็นกรณีที่กำหนดให้มีการจัดทำระบบเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อตรวจสอบสินค้าที่สงสัยว่าละเมิดลิขสิทธิ์ตามบันทึกความตกลงฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้แนวทางการปฏิบัติตามคำสั่งเป็นการสนับสนุน และนำแนวทางการปกป้องสิทธิของ “ผู้ทรงสิทธิ” หรือ “Right Holder” ตามข้อ 51 (Article 51) แห่งความตกลง TRIPS และ “ผู้ทรงสิทธิ” หรือ

¹⁰³ ประสิทธิ์ เอกบุตร, เรื่องเดิม, หน้า 77.

“The Judicial Authorities the power” ตามข้อ 44 (Article 44) แห่งความตกลง TRIPS ซึ่งควรหมายถึงเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้มีอำนาจในการปกป้องสิทธิของตนในทางคดี หรือใช้สิทธิทางศาล หรือเป็นกรณีผู้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ โดยสามารถพิสูจน์สิทธิในความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยตนเอง หรือโดยผู้รับมอบอำนาจดำเนินคดี หรือร้องขอให้มีการสั่งกักสินค้าที่มีเหตุควรสงสัยว่าจะนำเข้าเพื่อการละเมิดลิขสิทธิ์ของตน ทั้งนี้ การตรวจสอบการมีสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ยื่นคำร้องจะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาสี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่เวลา ที่ร้องขอ

3) การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ ณ จุดนำเข้าและส่งออก เพื่อให้สอดคล้องกับความตกลง TRIPS มีสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

(1) การกำหนดขอบเขตอำนาจและหน้าที่ส่วนใหญ่ของบันทึกความตกลงฉบับนี้ล้วนเป็นการกล่าวถึงการบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจและหน้าที่ของกรมศุลกากร ซึ่งจะต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกับเอกชนที่ร่วมลงนาม ซึ่งกรมศุลกากรมีพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 เป็นบทบัญญัติที่กำกับดูแลตามมาตรการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ ณ จุดนำเข้าและส่งออก ให้เป็นไปตามหลักการระหว่างประเทศตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายปกครองกำหนดไว้

(2) แม้ว่าจะเป็นบันทึกความตกลงว่าด้วยการป้องปรามการนำเข้าและส่งออกสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่ครอบคลุมการละเมิดทั้งเครื่องหมายการค้า ลิขสิทธิ์ และสิทธิบัตร ก็ตาม แต่ผลิตภัณฑ์ซึ่งมีลักษณะเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปแบบของสิ่งบันทึกเสียง และโสตทัศนวัสดุเช่นกัน ดังนั้น เจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งอาจเป็นผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่ได้ร่วมลงนามควรจะได้รับ ความคุ้มครอง และการให้ความร่วมมือเช่นเดียวกัน

(3) กรณีการพิจารณาการเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้มีสิทธิดำเนินการทางคดี หรือมีอำนาจตามกฎหมายนั้น มีประเด็นที่น่าสนใจ 3 กรณี ดังนี้

ก. ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามหมวด 6 เรื่องคดีเกี่ยวกับลิขสิทธิ์และสิทธิของนักแสดง มาตรา 62 ถึงมาตรา 66 รวมถึงบทกำหนดโทษในหมวด 8 มาตรา 76 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนถึงอำนาจหน้าที่ทางคดี และผู้ได้รับชำระค่าปรับกึ่งหนึ่งตามคำพิพากษานั้น หมายถึงเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้นมิได้กล่าวถึงผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นผู้มีอำนาจในการดำเนินคดีตามกฎหมายไว้แต่อย่างใด

ข. ตามคำพิพากษาฎีกาที่ 5395/2546 ได้กล่าวถึงสิทธิของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิแต่เพียงผู้เดียว หรือโดยเด็ดขาดจากเจ้าของลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นโจทก์ในคดีนี้เป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีจากการละเมิดลิขสิทธิ์ที่โจทก์มีสิทธิใช้แต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทย จึงเป็นกรณีที่ศาลได้พิจารณาถึงอำนาจในการดำเนินการทางคดีละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิไว้แตกต่างจากบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ซึ่งกำหนดเรื่องสิทธิการฟ้องคดี ตามมาตรา 62 ถึงมาตรา 66 และมาตรา 76 ซึ่งกล่าวถึงสิทธิเฉพาะตัวของเจ้าของลิขสิทธิ์เท่านั้น แม้กรณีจะเป็นการอ้างมูลละเมิดฐานทำซ้ำ หรือดัดแปลง แก่งานภาพยนตร์อันมีลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ก็ตาม แต่ก็มีใช้กรณีการฟ้องคดีโดยอ้างสิทธิการเป็นผู้ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินคดีแทน เจ้าของลิขสิทธิ์ ในฐานะผู้รับมอบอำนาจดำเนินคดีแทนเจ้าของลิขสิทธิ์ในประเทศไทยแต่อย่างใด

ค. การกำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่อาจร้องขอต่อพนักงานศุลกากรให้กัก และตรวจสอบสินค้าก่อน ณ จุดนำเข้า และส่งออกของกรมศุลกากร ไว้ในประกาศกรมศุลกากรที่ 28/2536

(4) เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์อาจร้องขอต่อพนักงานศุลกากร เพื่อกักและตรวจสอบสินค้าก่อนจะทำการตรวจปล่อยสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้นำเข้าในแต่ละครั้ง หากมีเหตุอันควรสงสัยว่าสินค้านั้นทำซ้ำหรือดัดแปลงงานอันมีลิขสิทธิ์ของตน หรืองานที่ตนได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์

เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ร้องขอต่อพนักงานศุลกากรดังกล่าว ให้หมายความรวมถึงผู้แทนของนิติบุคคล ผู้จัดการหรือ

ผู้รับมอบอำนาจ โดยที่การขอกักและตรวจสอบสินค้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กรมศุลกากรกำหนด¹⁰⁴

(5) กรณีพนักงานศุลกากรเห็นควรกักสินค้าตามคำขอข้อ 4 ของ ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกและการนำเข้ามาใน ราชอาณาจักร (ฉบับที่ 95) พ.ศ. 2536 ให้พนักงานศุลกากรมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอกักสินค้า ผู้ส่งสินค้าออกหรือผู้นำสินค้าเข้าทราบโดยไม่ชักช้า และให้ผู้ขอกักสินค้ามาตรวจสอบ-สินค้านั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด¹⁰⁵

(6) กรณีเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ เห็นว่าสินค้าที่ส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรทำซ้ำหรือคัดแปลงงาน อันมีลิขสิทธิ์ของตนหรืองานที่ตนได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ให้ร้องทุกข์ต่อ พนักงานสอบสวนและแจ้งให้พนักงานศุลกากรเพื่อทราบภายในกำหนดเวลา ยี่สิบชั่วโมง นับแต่เวลาที่ตรวจพบ¹⁰⁶

(7) ผู้ขอกักและตรวจสอบสินค้า มีสิทธิที่จะทราบชื่อที่อยู่ของผู้ส่ง-สินค้าออก ผู้นำสินค้าเข้า ผู้รับสินค้า และจำนวนสินค้า¹⁰⁷

(8) เจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ขอกัก และตรวจสอบสินค้า จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ผู้ส่ง-สินค้าออก ผู้นำสินค้าเข้า และกรมศุลกากรทุกประการ¹⁰⁸

อย่างไรก็ดี การศึกษาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาเกี่ยวกับ คุณสมบัติของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิของกรมศุลกากร มิได้อยู่ใน ขอบเขตการศึกษาวิจัยฉบับนี้ ดังนั้น ประเด็นตามข้อสังเกตดังกล่าวจึงควรมีการทำการ-

¹⁰⁴ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกและการนำเข้ามา ในราชอาณาจักร (ฉบับที่ 95) พ.ศ. 2536, ข้อ 4.

¹⁰⁵เรื่องเดียวกัน, ข้อ 5.

¹⁰⁶เรื่องเดียวกัน, ข้อ 6.

¹⁰⁷เรื่องเดียวกัน, ข้อ 7.

¹⁰⁸เรื่องเดียวกัน, ข้อ 8.

ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสอดคล้องของบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้ เพื่อประโยชน์แก่
แนวทางการบังคับใช้กฎหมายต่อไปในอนาคต

ส่วนกรณีการจัดทำบันทึกความตกลงที่มีลักษณะเป็นการให้ความร่วมมือ
โดยผู้มีส่วนได้เสียกับการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซิดีเฉพาะรายที่สมัครใจให้
การประสานความร่วมมือกับกรมศุลกากรเกิดความคล่องตัว กรมทรัพย์สินทางปัญญา
เป็นเพียงผู้มีหน้าที่ในการประสานความร่วมมือการบังคับใช้กฎหมายในการป้องปราม
การละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซิดี ณ จุดนำเข้าและส่งออก จึงอาจมีลักษณะในการจำกัด
ขอบเขต และเป็นการอำนวยความสะดวกเฉพาะผู้ร่วมลงนาม รวมทั้งเป็นผู้มีอำนาจ
บังคับใช้กฎหมายในฐานะเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินคดีแทน
หรือไม่ หากเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้มีส่วนได้เสียจากการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ ณ จุดผ่าน-
แดน จะมีความสำคัญเท่าเทียมกับผู้ร่วมลงนามในบันทึกความตกลง ซึ่งสอดคล้องกับ
บทบัญญัติที่กฎหมายและความตกลง TRIPS กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

อย่างไรก็ดี อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาตามระเบียบ-
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกฤษฎีกาว่าด้วยการประสานงาน
ในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2553 เพื่อให้
แนวทางปฏิบัติงานระหว่างองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องปรามการละเมิด
ทรัพย์สินทางปัญญาสอดคล้องกับสถานการณ์

4.5 มาตรการให้เงินรางวัลและเงินสินบน

สำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน-
คดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซิดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547 ซึ่ง
ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การดำเนินการปราบปรามการผลิตและจำหน่าย
ผลิตภัณฑ์ซิดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ มีประสิทธิภาพ
ยิ่งขึ้น นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และกระทรวงการคลัง
จึงวางระเบียบนี้ไว้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2546 เป็นต้นไป ซึ่งมีอธิบดี-
กรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

4.5.1 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน-
คดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547
สาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน
มีดังนี้

1) หลักเกณฑ์การจ่ายเงิน

การจ่ายเงินตามระเบียบนี้ ให้จ่ายเงินรางวัลแก่พนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นผู้จับกุม หรือเข้าร่วมในการจับกุม ณ โรงงานผลิต แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย
เฉพาะกรณีที่มีการยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ซีดี หรือผลิตภัณฑ์เทป ที่มีการกระทำละเมิด
ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ได้นำงานอันมีลิขสิทธิ์นั้น
ออกจำหน่าย หรือเผยแพร่ครั้งสุดท้าย ไม่เกิน 1 ปี 6 เดือน ก่อนวันจับกุม ซึ่งให้ใช้กับ
การแจ้งข้อมูลหรือการจับกุมการกระทำละเมิด ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2546
เป็นต้นไป

(1) อัตราการจ่าย

ก. การจ่ายเงินรางวัลให้เป็นไปตามอัตรา ดังต่อไปนี้

ก) กรณีการจับกุม ณ โรงงานผลิตที่สามารถยึดหรืออายัด
เครื่องจักรผลิตเป็นของกลางในคดีได้หนึ่งเครื่อง ให้จ่ายเงินรางวัลไม่เกินหนึ่งล้านบาท
กรณีที่สามารถยึดหรืออายัดเครื่องจักรผลิตเป็นของกลาง
ในคดีได้ตั้งแต่สองเครื่องขึ้นไป ให้จ่ายเงินรางวัลไม่เกินสองล้านบาท

ข) กรณีการจับกุม ณ แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่ายที่สามารถ
ยึดหรืออายัดผลิตภัณฑ์ซีดี เป็นของกลางในคดีได้ตั้งแต่สามร้อยชิ้นขึ้นไป ให้จ่ายเงิน-
รางวัลตามจำนวนของกลางในคดีที่ปรากฏในบันทึกประจำวัน และได้หมายเลขคดี
ขึ้นละสามบาท¹⁰⁹

ข. การจ่ายเงินสินบนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และอัตรา
ดังต่อไปนี้

¹⁰⁹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิต
และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 14.

ก) ให้จ่ายเงินสินบนแก่ผู้แจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด เมื่อข้อมูลนั้นนำไปสู่การจับกุมสำเร็จ และข้อมูลดังกล่าวมิใช่ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดที่ได้มีการจับกุมตามกฎหมายอื่น หรือเป็นข่าวทางสื่อมวลชนอยู่แล้ว

ข) ให้จ่ายเงินสินบนในอัตราร้อยละสิบของจำนวนเงินรางวัล¹¹⁰

(2) เจื่อนไซและขั้นตอนการขอรับเงินรางวัลหรือเงินสินบน

ก. เมื่อมีการจับกุมและดำเนินคดี แล้วพนักงานอัยการสั่งฟ้อง หรือเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย แล้วแต่กรณี¹¹¹

ข. ยื่นแบบคำรับเงินรางวัลหรือเงินสินบนต่ออธิบดีกรมทรัพย์สันทางปัญญา พร้อมเอกสารหลักฐานที่กำหนด¹¹²

ค. ยื่นแบบคำขอรับเงินรางวัลหรือเงินสินบน ภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พนักงานอัยการสั่งฟ้อง หรือวันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย แล้วแต่กรณี¹¹³

กรณีการขอรับเงินรางวัลเพิ่มเฉพาะตัวให้ยื่นภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่เสียชีวิต หรือได้รับอันตราย¹¹⁴

ง. ให้บังคับใช้ระเบียบนี้ กับการแจ้งข้อมูล หรือการจับกุมการกระทำละเมิด ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2546 เป็นต้นไป¹¹⁵

(3) ขั้นตอนการจ่ายเงิน โดยให้คณะกรรมการพิจารณาจ่ายตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

¹¹⁰ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 15.

¹¹¹เรื่องเดียวกัน, ข้อ 19.

¹¹²เรื่องเดียวกัน, ข้อ 19.

¹¹³เรื่องเดียวกัน, ข้อ 21 วรรคแรก.

¹¹⁴เรื่องเดียวกัน, ข้อ 21 วรรคท้าย.

¹¹⁵เรื่องเดียวกัน, ข้อ 12.

ก. จ่ายจำนวนกึ่งหนึ่งเมื่อพนักงานอัยการสั่งฟ้อง

ข. จ่ายส่วนที่เหลือทั้งหมดเมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้

ลงโทษจำเลย¹¹⁶

(4) หลักฐานประกอบการพิจารณา¹¹⁷

ก. หลักฐานการแสดงตน

ก) สำเนาภาพถ่ายบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวอื่นที่หน่วยงานของรัฐออกให้ และสำเนาภาพถ่ายทะเบียนบ้าน พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

ข) สำเนาบันทึกรายวันแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด หรือสำเนาใบรับแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด แล้วแต่กรณี พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง เฉพาะกรณีขอรับเงินสินบน

ค) หนังสือมอบฉันทะให้หัวหน้าคณะผู้จับกุมเป็นผู้รับเงินรางวัลหรือเงินสินบน (ถ้ามี)

ง) หลักฐานการเป็นทนายทโดยธรรมหรือผู้จัดการมรดก (ถ้ามี)

ข. หลักฐานแสดงการจับกุม

ก) สำเนาบันทึกรายการจับกุมของพนักงานเจ้าหน้าที่

ข) สำเนาบันทึกรายวัน และหมายเลขคดี

ค. หลักฐานแสดงผลการดำเนินคดี

ก) สำเนาคำสั่งพนักงานอัยการ

ข) สำเนาคำพิพากษาศาลที่คดีถึงที่สุดให้ลงโทษจำเลย พร้อมคำรับรองว่าคดีถึงที่สุดแล้วของผู้บังคับบัญชา

ง. รายละเอียดอื่น ๆ

¹¹⁶ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 16.

¹¹⁷เรื่องเดียวกัน, ข้อ 19.

ก) รายงานแสดงรายละเอียดการแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด หรือการปฏิบัติงาน แล้วแต่กรณี

ข) ข้อตกลงในการแบ่งเงินรางวัลหรือเงินสินบน (ถ้ามี)

ค) กรณีไม่มีการมอบฉันทะรับเงินรางวัลให้หัวหน้าคณะ ผู้จับกุมส่งหลักฐานการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับผู้รับเงินรางวัลทุกคนและวิธีการขอรับ เงินรางวัลมาด้วย

2) สารสำคัญของเงื่อนไขประกอบการพิจารณาตามหลักเกณฑ์

(1) สารสำคัญขององค์ประกอบ¹¹⁸

ก. ผลិតภัณฑ์ซีดี หมายความว่า ซีดี วีดี โอซีดี ดีวีดี และซีดีรอม ที่มีการบันทึกภาพหรือเสียง แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์ซีดีอันลามก

ข. ผลิตภัณฑ์เทป หมายความว่า เทปหรือวีดีโอเทป ที่มีการบันทึกภาพหรือเสียง แต่ไม่รวมถึงผลิตภัณฑ์เทปอันลามก

ค. การกระทำละเมิด หมายความว่า การกระทำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่เป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

ง. เครื่องจักรผลิต หมายความว่า เครื่องจักรหรือชุดอุปกรณ์ของเครื่องจักรดังต่อไปนี้ที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีการกระทำละเมิด

ก) เครื่องผลิตแผ่นซีดีต้นฉบับ (Stamper Manufacturing Machine) หรือ

ข) ชุดของเครื่องจักรที่ประกอบด้วยเครื่องฉีดหรือปั๊มแผ่นซีดี (CD Injection Machine) และเครื่องพิมพ์สี (Color-Screen Printing Machine)

จ. โรงงานผลิต หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยาน พาหนะ ที่มีเครื่องจักรผลิต ซึ่งในการจับกุมสามารถยึดหรืออายัดเครื่องจักรผลิตเป็นของกลางในคดีได้ตามกฎหมาย

¹¹⁸ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 5.

ฉ. แหล่งเก็บ หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เก็บผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทป ที่มีการกระทำละเมิด

ช. แหล่งจำหน่าย หมายความว่า อาคาร ร้านค้า แผงลอย สถานที่หรือยานพาหนะ ซึ่งเป็นที่ขาย หรือเสนอขายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทป ที่มีการกระทำละเมิด

ซ. ผู้แจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด หมายความว่า บุคคลที่ได้แจ้งข้อมูลต่อผู้รับแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิดตามระเบียบนี้ โดยแสดงความประสงค์ขอรับเงินสินบน

(2) เงื่อนไขการพิจารณา

ก. การจ่ายเงินรางวัลให้กรณีที่มีการจับกุม ณ โรงงานผลิต แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย

ข. การกระทำละเมิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ซีดี หรือผลิตภัณฑ์ซีดีที่จับกุมได้จากแหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย จะต้องเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์

ค. กรณีการจ่ายเงินรางวัลการจับกุม ณ แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย ให้จ่ายเฉพาะผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีการกระทำละเมิด ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้นำงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นออกจำหน่าย หรือเผยแพร่ครั้งสุดท้ายไม่เกินหนึ่งปีหกเดือนก่อนวันจับกุม

3) ผู้มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล

(1) การรับแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด¹¹⁹

ก. อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมาย

ข. พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งมีหน้าที่สืบสวนจับกุมที่มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

¹¹⁹ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 10.

(2) การรับแบบคำขอรับเงินรางวัลหรือเงินสินบน

ก. ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ มิได้กำหนดให้ยื่นต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมาย แต่กำหนดให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน¹²⁰ ซึ่งคณะกรรมการนี้ ประกอบด้วยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธาน รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรม และข้าราชการสังกัดกรมทรัพย์สินทางปัญญารวมไม่เกินสามคนโดยอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาแต่งตั้ง รวมทั้งผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนภาคเอกชนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งอีกสี่คน

ข. กรณีมิได้มีการกำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้รับแบบคำขอรับเงินรางวัลหรือเงินสินบน แต่มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดังกล่าว ให้มีอำนาจต่อไปนี้

- ก) พิจารณาจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน
- ข) ตีความในกรณีมีปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบนี้
- ค) กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาเพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้
- ง) วินิจฉัยชี้ขาดกรณีมีข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิของผู้รับเงินรางวัลหรือเงินสินบน
- จ) เรียกพนักงานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือส่งมอบเอกสารที่อยู่ในครอบครอง
- ฉ) ระงับการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนกรณีที่เห็นว่าการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบนี้ และถ้าได้

¹²⁰ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ดีหรือผลิตภัณฑ์ที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 23.

จ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนไปแล้ว ให้ผู้รับส่งคืนแก่กรมทรัพย์สันทางปัญญา
กระทรวงพาณิชย์ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งมติคณะกรรมการ

ช) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงและ
ดำเนินการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ซ) ปฏิบัติการอื่นตามที่กรมทรัพย์สันทางปัญญา กระทรวง-
พาณิชย์ มอบหมาย

ดังนั้น แม้ระเบียบฉบับนี้มิได้กำหนดให้ผู้ขอรับเงินรางวัล
หรือเงินสินบนยื่นแบบต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ไว้ชัดเจน แต่การกำหนดอำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน¹²¹ ไว้ข้างต้น แสดงให้เห็นว่า
คณะกรรมการนี้ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่รับแจ้งการขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัล

ทั้งนี้ คณะกรรมการดังกล่าวมีพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือ
ข้าราชการ สังกัดกรมทรัพย์สันทางปัญญาเป็นองค์ประกอบ จึงควรเป็นการแจ้ง
คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการ ซึ่งอาจเป็นผู้ที่อธิบดีกรมทรัพย์สันทางปัญญาในฐานะ
ประธานมอบหมายตามที่ระเบียบได้กำหนดไว้

(3) การพิจารณาจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน

ระเบียบนี้กำหนดให้คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัล
หรือเงินสินบนมีอำนาจหน้าที่พิจารณาจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน¹²² ไว้อย่างชัดเจน
ในข้อ 6¹²³

¹²¹ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิต
และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 25.

¹²² เรื่องเดียวกัน, ข้อ 25 (1).

¹²³ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 6 “ระเบียบนี้ไม่ใช้การโฆษณาให้ค้ำประกันแก่บุคคลใดตาม
กฎหมาย แต่เป็นระเบียบที่วางไว้เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ของทางราชการในการพิจารณา
จ่ายเงินสินบนหรือเงินรางวัลแก่ผู้แจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรเท่านั้น”

4.5.2 อำนาจและหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา

การผลักดันให้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฉบับนี้ ก็เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินการปราบปรามการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซัฟตี้หรือผลิตภัณฑ์เทพที่ละเมิดต่อกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสร้างแรงจูงใจให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการป้องปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ผลิตภัณฑ์ซัฟตี้ โดยมีสาระสำคัญที่กำหนดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาไว้ ดังนี้

1) รับแจ้ง

(1) การรับแจ้งข้อมูลการกระทำละเมิด ให้แจ้งต่ออธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมาย¹²⁴

(2) การรับแบบคำขอรับเงินรางวัลหรือเงินสินบน มิได้กำหนดให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา หรือผู้ที่อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญามอบหมายไว้โดยตรงในระเบียบ แต่อาจหมายถึงผู้ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน ซึ่งกำหนดให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธาน และมีข้าราชการ สังกัดกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นฝ่ายเลขานุการ

ดังนั้น กรณีการรับแบบคำขอดังกล่าว จึงควรเป็นหน้าที่ของ ผู้ที่คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนมอบหมาย ตามที่ความเหมาะสม และเห็นสมควร

¹²⁴ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซัฟตี้หรือผลิตภัณฑ์เทพที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 10.

2) การแต่งตั้งคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน
ระเบียบเรื่องคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน
กำหนดให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธาน และมีข้าราชการสังกัด
กรมทรัพย์สินทางปัญญาคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ตามข้อ 23¹²⁵ ดังนั้น การสรรหาผู้แทน
จากหน่วยงานของรัฐที่กำหนดไว้ตามระเบียบ และผู้แทนภาคเอกชน จึงต้องอยู่ในอำนาจ
หน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญาดำเนินการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้

3) การพิจารณาจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน

(1) ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่ระเบียบกำหนดไว้ให้คณะกรรมการ-
วินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนเป็นผู้พิจารณา

ดังนั้น การใช้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาของกรมทรัพย์สิน-
ทางปัญญา โดยมีอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธาน และมีข้าราชการ สังกัด
กรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นฝ่ายเลขานุการ จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ของ
คณะกรรมการตามระเบียบนี้

(2) สาระสำคัญที่ต้องพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงิน
คณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนมีอำนาจ
หน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขประกอบการพิจารณา
ตามระเบียบ ดังนี้

¹²⁵ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดียุติธรรม
และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซิดีหรือผลิตภัณฑ์ที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 23
“ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน ประกอบด้วย อธิบดีกรม-
ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นประธาน รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาคนหนึ่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาระบบคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในทรัพย์สินอุตสาหกรรม
ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ
ผู้แทนภาคเอกชนซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งอีกสี่คน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา แต่งตั้งข้าราชการสังกัดกรมทรัพย์สินทาง-
ปัญญาคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ”

ก. การจ่ายเงินรางวัลให้กรณีที่มีการจับกุม ณ โรงงานผลิต-
แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย¹²⁶

ข. การกระทำละเมิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ซีดีที่จับกุมได้จาก
แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย จะต้องเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์¹²⁷

ค. กรณีการจ่ายเงินรางวัลการจับกุม ณ แหล่งเก็บ หรือ
แหล่งจำหน่าย ให้จ่ายเฉพาะผลิตภัณฑ์ซีดีที่มีการกระทำละเมิด ซึ่งเจ้าของลิขสิทธิ์หรือ
ผู้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้นำงานอันมีลิขสิทธิ์นั้นออกจำหน่าย หรือเผยแพร่
ครั้งสุดท้ายไม่เกินหนึ่งปีหกเดือนก่อนวันจับกุม¹²⁸

4) การเบิกจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน

การจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดี
หรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา ใช้จ่ายจาก
เงินงบประมาณ¹²⁹

4.5.3 ความสำคัญที่กำหนดให้เป็นมาตรการทางกฎหมาย

1) กำหนดสิทธิให้ได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย เพื่อเป็นการสนับสนุน
การปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะที่เป็นมาตรการเสริมการบังคับใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2537 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุมมีแรงจูงใจ หากการปฏิบัติ-
หน้าที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

2) สนับสนุนให้มีการสืบหาแหล่งที่มาของการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์
ผลิตภัณฑ์ซีดี เพื่อนำไปสู่การจับกุมได้ในคดีผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีที่ละเมิด

¹²⁶ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนคดีผลิต
และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซีดีหรือผลิตภัณฑ์เทปที่ละเมิดต่อกฎหมาย พ.ศ. 2547, ข้อ 13 (1).

¹²⁷ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 5.

¹²⁸ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 13 (2).

¹²⁹ เรื่องเดียวกัน, ข้อ 7 “การจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบนตามระเบียบนี้
ให้กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ”

ลิขสิทธิ์ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่ในการจับกุม และประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมแจ้งเบาะแสการละเมิด

อย่างไรก็ดี พนักงานเจ้าหน้าที่สังกัดกรมทรัพย์สินทางปัญญาไม่มีสิทธิได้รับเงินสินบนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ ส่วนการขอรับเงินรางวัลที่อาจเป็นส่วนหนึ่งของค่าตอบแทน หรือแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่มิได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ เนื่องจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา เป็นเพียงผู้ดำเนินการรับแจ้งการกระทำความผิด ร่วมเป็นคณะกรรมการวินิจฉัยการจ่ายเงินรางวัลหรือเงินสินบน และเป็นผู้จ่ายเงินตามระเบียบเท่านั้น การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้จับกุม หรือเข้าร่วมในการจับกุม ณ โรงงานผลิต แหล่งเก็บ หรือแหล่งจำหน่าย จะต้องศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 พระราชบัญญัติวิธีงบประมาณ พ.ศ. 2502 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัล และประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยการกำหนดประเภท และอัตราการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง ซึ่งมีรายละเอียดเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่อาจเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพย์สินทางปัญญา แต่ไม่อยู่ในขอบเขตการวิจัย จึงไม่นำมาพิจารณาในการวิจัยนี้